

XGORE-KG'AI
Chóm̄sea zi gúù zi
xgòre-kg'ai sa
Téé-cookg'ai sa

Chóm̄sea zi gúù zi xgòre-kg'ais Johanem di sa kò góáè, dtcòm-kg'ao ne kò gane di dtcòm̄an Jeso Krestem koe hàna hãa domka xgàraèm x'aèm ka. Johane ba ko x'áí, Jeso ba wèè zi gúù zi nqõóm di zi Gam dim tshàu q'oo koe qgóóa hãa sa, a ba a gataga nxará-kg'ao ne nqòòkagu, a ghùì-ghui tcáó ne kg'oana.

Ncēes tcgāyas koem ko Nqari ba Gam di ne khóè ne chóm̄sea zi gúù zi xgòre-kg'aia máá. Káí zi sere-sere zim kò tséékagu, nxãasega ne gha dtcòm-kg'ao ne kóma q'ãa, ne c'èe ne khóè ne táá kóma q'ãa ka.

Ncēes tcgāyas koe kaisase cgáém kg'ui ba ncēe me e, ncēe ko máá, Nqari ba gha X'aigam Jeso Krestem koe guu a còò d̄is ka Gam di cg'õo-kg'aoan tàà, dxãwam ga ba hēéthēé e, témé ba. A ba a gha Gam di ne khóè ne tcom-tcomsa ne ts'eekg'aian máá - k̄abam nqarikg'aim koe hēé naka k̄abam nqõómkg'ai koe hēéthēém gha kúrú u.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- tàà sa, x'áía ne, qari ne, dqom̄
- Ghùu-coa ba
- moengele ne
- tcgāya sa

Tcgāyas q'oo koe hàna zi:

- X'áís xgobekg'am ko sa (1)
- Tcgāya zi 7 zi kereke zi koe ko síi zi (2–3)

- Tcgãyas 7 zi gùù zi tc'àmà ko tcëekg'am cgoaè ko zi gùù zi úúa sa (4–7)
- 7 xu torompita xu (8–11)
- Cg'ao-dxoo ba hëé naka cím kg'oo-coa tsara cg'õo ko tsara hëéthëé e (12–13)
- Tãáka zi x'ái zi (14–15)
- 7 zi gàba zi Nqarim di xgòàn di zi (16)
- Babilonem dis kòbeku sa hëé, naka kg'oo-coam dis tààè sa hëé, tshúù-ntcõa di xu porofita xu hëé, naka dxãwa ba hëéthëé e (17:1–20:10)
- Còo dis xgàraku sa (20:11–15)
- Kàbam nqarikg'ai ba hëé naka kàbam nqõó ba hëé naka kàbam Jerusalema ba hëéthëé e (21:1–22:5)
- Còo di kg'uia ne (22:6–21)

X'áis xgobekg'am ko sa (1)

Tshoa-tshoa dis nxàe sa

¹ Ncëes tcgãya sa ko Jesom nxàea hãa zi gùù zi xgòre-kg'ai. Ncëe zi gùù zi xgòre-kg'ai sam Nqari ba máa Mea, Gam di xu qãà xum gha x'ái, dùú zi gha qháése kúrúse sa ka. Jeso ba kò Gam dim moengele ba Gam dim qãàm Johanem koe tsééa úú a ncëe zi gùù zi ka q'ãakagu me. ² Ncëes tcgãyas koem ko Johane wèé zi gùù zi ãem ko bóða hãa zi nxàea tseegukagu: Nqarim di kg'uian hëé naka Jesom kò nxàea tseegukagu sa hëéthëé ka. ³ Eë ko ncëes tcgãya sa nxará ba ts'ee-ts'eekg'aièa, ne gataga ãe ko porofitan di kg'uian ncëe komsana, a ko ãe góásea sa qgóóa qari ne ts'ee-ts'eekg'aièa, x'áè ba cùù me e khama.

Johane ba ko 7 zi kereke zi tsgámkagu

⁴ Tíí Johane ra ko 7 zi kereke zi nqõóm Asia dim koe hàna zi góá máá a ko máá:

Cgómkuan hēé naka tòókuan hēéthēé mée i gatu cgoa hãa, ncēe hàna, a kg'aiga hàna, a ko kháóa hààm *Nqarim koe guua a*, naka 7 xu Tc'ēe xu koe guuan hēé, ncēe ntcõó-q'oos Gam di x'aian dis cookg'ai koe hàna xu, ⁵ naka Jeso Krestem koe guuan hēéthēé e, ncēe Nxàea-tseegukagu-kg'aom tcommèa ba, tc'ãà a x'ooan koe ghùìèa ba, a ba a Tc'ãà-cookg'aim x'aiga xu nqõómkg'ai di xu di ba.

Gaam ēe ncàm taa ba, a ba a kò c'áòà ba cgoa chìbia ta koe kgoara taa ba, ⁶ a ba a kò x'aian koe hēé naka peresiti ne koe hēéthēé kúrú ta a, Nqarim Gam ka Xõò ba ta gha tsééa máá ka, Gam koe mée i dqomkuan hēé naka qarían hēéthēé chõò tamase hãa! Amen.

⁷ Bòò, túú-c'õò zi q'oo koem ko hàà, i gha wèè tcgáían bóò Me, ēe gáò Mean ga hēéthēé e. Zi gha wèè zi qhàò zi nqõóm di zi Gam domka kg'ae. Gatà i gha ii. Amen!

⁸ “Tíí Ra Alefa Ra a, a Ra a Omega Ra a, *ncēe sa ko máá: tc'ãà di Ra a, a Ra a còò di Ra a,*” tam ko X'aigam Nqari ba mée, ncēe hàna, a kg'aiga hàna, a ko kháóa hàà ba, qarim wèè ba.

Johane ba ko Krestem cgoa xg'ae

⁹ Tíí Johane ra, gatu ka káíkhoè ra, ncēe ko gatu cgoa xgàrakuan Jesom di xgàràèa ra, a ra a gatu khama Nqarim di x'aian dir khòè ra a. Tíí hēé naka gatu hēéthēé mée ta qáò tcáó ii, naka ta qarika téé. Nqarim dim kg'ui bar xgaa-xgaaa, a ra a Jesom ka nxàea tseegukagua khamar tshàam ka nxàma-nxàmaèam nqõó-coam Patemose ta ko

ma tciièm koe tòòèa. ¹⁰ X'aigam *Nqarim* dim cáím kam kò *Nqarim* dim Tc'ěe ba cg'oè cgae tea, ra kò qãáa te koe c'ěem dòm ba kóm me ko torompitam khama ma q'au, ¹¹ a ko máá: “Eě tsi gha bóò sa méé tsi tcgãyas koe góá naka tsia 7 zi kereke zi koe tsééa úú: Efeso koe hěé, naka Semurena koe hěé naka Peregamo koe hěé naka Tiatira koe hěé, naka Saredise koe hěé, naka Filadelefia koe hěé, naka Laodikea koe hěéthěé e,” témé.

¹² Nxãaskar kò tééa kabise, ěe ko kg'ui cgoa tem dòm bar gha bóò ka. Eěr ko tééa kabise kar kò 7 zi lampi téé-q'oo zi gautan di zi bóò. ¹³ Gaa zi lampi zi di téé-q'ooan nqàè koer kò Khòèm dim Cóm khama iim Khòè ba bóò, me qám qgái ba hana, a ba a dxùua ba koe gauta dim bane ba xóóa. ¹⁴ Tcúúa ba di c'òòà ne kò q'úú u, ghùuan di c'òòan khama ma, a i a tsōán khama ma q'úú u, i Gam di tcgáian karukos c'ees khama ii. ¹⁵ Gam di nqàrèa nea kò tchùuèas qanos khama ma x'áà, ncěe kò c'ees q'oo koe xgài cgaeèa sa, i kò dòm ba tòèko tshàan di ts'oo-q'ooan khama xam. ¹⁶ Me kò Gam dim x'òàm kg'áo xèè dim koe 7 zi tconò zi qgóóa, me kò kg'áma ba koe ts'èèm ntcàum cáím kg'ám ba tcg'oa, i kò Gam di kg'áian koaba dis cáím x'áà khama ma tcaà.

¹⁷ Eěr ko bóò Me kar ko nqàrè-kg'ama ba koe cg'áé, x'óóam khòèm khama ii a. Me Gam dim kg'áo tshàu ba tíi koe tòó, a ba a máá: “Táá q'ào guu. Tc'ãà di Ra a, a còò di Ra a ke, ¹⁸ a Ra a ěe kg'òèa Ra a, x'óóa Ra kò hãa, igaba bóò, chòò tamase Ra kg'òèa hãa! A Ra a x'ooan di xgobekg'aman qgóóa, naka x'óóa ne khòè ne dim qgáim dian hěéthěé e. ¹⁹ Góá nxãaska ěe tsi bóòà gúua ne, ncěeska ko kúrúsean hěé naka ncěe zi gúú zi qãá q'oo koe ko

hàà kúrúsean hěéthěé e. ²⁰ Eě tsi ko bóò Ra qgóóa hãa zi tçonò zi 7 zi hěé naka 7 zi lampi téé-q'oo zi gautan di zi hěéthěéa tchõàs chómsea hãas dis x'ái sa ncêe si i: tçonò zi 7 zia moengele xu 7 zi kereke zi di xu u, zi 7 zi lampi téé-q'oo zi 7 zi kereke zi i.”

Tcgãya zi 7 zi kereke zi koe ko síi zi (2-3)

2

Efeso dis kerekes koe ko qõòs tcgãya sa

¹ *Me Jeso ba máá:* Efeso koe hãnas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:

Ncêea kg'uiian Gaam di ga a, ěe 7 zi tçonò zi kg'áòm x'õàm Gam dim koe qgóóa ba, a ba a ko 7 zi lampi téé-q'oo zi gautan di zi xg'aeku koe qõòa te ba. Ncêetam ko méé: ² Gatu di zi tséé zi Ra q'ana, ěe tu ko qómse tséé zi hěé, naka gatu di qáò tcáóan hěéthěé e. Q'ana Raa, khóèan ěe cg'ãè cau tu tchõà úú cgoa tama sa, a tu a kúrúá bóò khòè xu ěe ko máá, x'àè úú-kg'ao* xu u témé xu, igaba xu gaxu tama xu u, a tu a tshúù-ntcõa-kg'ao xu ii sa hòò hãa. ³ Qáò tcáóan cgoa tu kò qarika tēe, a tu a kò qóm cgoa qgóókua hãa Tirim cg'õem domka, a tu a kò táá xhõen-tcáó.

⁴ Igabar ko gatu koe c'ěes gúùs tshúù sa bóò, a gaas ka kg'ui cgoa tu u kg'oana, a ko máá: “Gatu di ncàmkuian tc'ãà di tu aagua,” témé. ⁵ Tc'ěe-tc'ěese *gatu di ncàmkuian kò kg'aia* hãnam qgái ba. Tsóágase tu gáé tshúùse cg'áéa! Tcóóse tu gatu di chìbian koe, naka kúrú tsééan kg'aiga tu kò kúrú

* **2:2:** x'àè úú-kg'ao - Gerika sa ko “apostolo” témé.

u. Gatà tu kò hěé tama ner gha gatu koe hàà, a Ra a gha gatu di lampian gaan di téé-q'ooan koe tcg'òó, ncèè tcóóse tama tu kò hãa ne. ⁶ Igaba tu ncées gúùs qãès tééa gha máá tu u sa úúa: Nikolae ne di tsééan tu hòrea, ncēe Tíí ka hòrèèa a thěé.

⁷ Eē tceean úúa ba méém kóm, Tc'ēm ko kereke zi bìrí sa. Gaam ēe ko tàà bar gha kgoara máá me kg'òèan dis hìis koe tc'òó, ncēe Nqarim dim paradaisim koe hàna sa.

Semurena dis kerekes koe ko qōòs tcgãya sa

⁸ *Me Jeso ba máá:* Semurena koe hànas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:

Ncēea kg'uian Gaam di ga a, ēe tc'ãà di ba, a còo di ba, ēe kò x'óóa ba, a ba a kg'òè ba. Ncēetam ko méé: ⁹ Gatu di xgàrasea ner q'anaa, naka gatu di dxàuan hěéthěé e, igaba tu qguúa. Q'ana Raa cg'ãè zi gúù zi ēe ko máá Juta ne e témé ne ko méé cgae tu u zi, igaba ne Juta ne tama ne e, si c'ēes xg'aes satanam di si i. ¹⁰ Táá cúí gúù ga q'áò guu ēe tu gha hàà ko xgàra máàès gúùs ka. Bìrí tu ur ko, dxãwa ba gha c'ēe-kg'áía tu qáé-nquuan koe tcãà, nxãasega tu gha kúrúa bódè ka, tu gha 10 cáman xgàràè. Tcom-tcomsa méé tu ii, x'ooan di xg'aeku koe ga igaba, nakar gha cábás kg'òèan di sa máá tu u.

¹¹ Eē tceean úúa ba méém kóm, Tc'ēm ko kereke zi bìrí sa. Gaam ēe ko tàà ba cuiskaga cà̀m dis x'oos ka thõ̀ò-xamkaguèa tite.

Peregamo dis kerekes koe ko qōòs tcgãya sa

¹² *Me Jeso ba máá:* Peregamo koe hànas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:

Ncēea Gaam ěe ts'èè a cám kg'ám ntcàu ba úúam di kg'uian ga a. Ncēetam ko méé: ¹³ Q'ana Raa nda koe tu x'ǎèa sa: satanam dis ntcōó-q'ooos hàna koe e, igaba tu ko Tiri cg'ǒèan qarika qgóóa, a tu a kò gatu di dtcòmàn Tíi koe táá ntcoe, Antipasem Tirim tcom-tcomsa iim nxàea-tseegukagu-kg'aom di cámàn kaga igaba, ncēe kò satanam x'ǎèa hãa koe gatu xg'aeku koe ga cg'ǒèè ba.

¹⁴ Igabar ko gatu koe c'ĕe zi gúù zi cg'orò zi tshúù zi bóò, a gazi ka kg'ui cgoa tu u kg'oana, a ko máá: Khòè ne c'ĕe ne tu ěe koe úúa hãa Balame di xгаа-xgaakuan qgóóa hãa ne, ncēe ko Balake ba x'áí, Iseraele di ne khòè nem gha ntama ma chìbian koe tcǎà sa ba, qàe-qae nem ko ne kúrúa mááseèa hãa nqárian dàòà mááèa tc'ōoan tc'ōó, a ne a ko cg'áràn kúrú. ¹⁵ Gataga tu c'ĕe ne úúa hãa Nikolae ne di xгаа-xgaan qgóóa hãa ne. ¹⁶ Ke nxãaska tcóóse gatu di chìbian koe! Gatà i kò ii tama ne, Ra gha gatu koe qháése sencgaga hàà, a Ra a hàà ncōoan kúrú gane cgoa, kg'áma Te dim ntcàum cgoa.

¹⁷ Eĕ tceean úúa ba méém kóm, Tc'ĕem ko kereke zi bìrí sa. Gaam ěe ko tàà bar gha chòmmeà tc'ōoan mana di máà, a Ra a gha q'úús nxōá sa máà me, i gaas koe kaba cg'ǒèan góásea, cúí khòè ga c'úúa hãa a, gaam ěe ko sèè sim cúím oose.

Tiatira dis kerekes koe ko qōòs tcgãya sa

¹⁸ *Me Jeso ba máá: Tiatira koe hànas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:*

Ncēea Nqarim dim Cóám di kg'uian ga a, ncēe Gam di tcgáían karukos c'ees khama ii

ba, i Gam di nqàrèan tchùuèas qanos khama ii. Ncēetam ko méé: ¹⁹ Gatu di zi tséé zi hēé, naka ncàmkuàn hēé naka dtcòmàn hēé, naka tséé-kg'áman hēé, naka qáo tcáóan cgoa qarika tééan gatu di hēéthēé Ra q'anaa. A Ra a q'ana hãa, kg'aika tu thuu ko ma tséé sa tu nqáéa hãa sa, a tu a ko ncēeska kaisase tséé sa.

²⁰ Igabar ko gatu koe c'ēe zi gúù zi tshúù zi bóò, a gazi ka kg'ui cgoa tu u kg'oana, a ko máá: Khòès Jesabele sa tu kgoara máána hãa, ncēe ko porofiti si i ta ma tciise sa, si ko xгаа-xгаа a ko Tiri qāàn hoàkagua i ko cg'áràn kúrú, a ko tc'óoan ncēe kúrúa mááseèa hãa nqárian dàòà mááèa tc'óó.

²¹ X'aèa ner máà sia hãa tcóóses gha di i, igabas gas di cg'áràn koe tcóóse tc'ēe tama. ²² Khamar gha xaoa tcāà si kgàrom *xháés dim* koe, a Ra a gha ēe ko gas cgoa cg'áràn kúrú ne kaisa xgàrasean koe tcāà, gas di zi dàò-kg'ám zi koe ne kò tcóóse tama ne. ²³ A Ra a gha gas di cóán x'oos cgoa cg'óo. Zi gha wèé zi kereke zi q'āa Tíí ga Ra a sa, ncēe ko tc'ēean hēé naka tcáóan hēéthēé qaara tcg'óó Ra, a Ra a gha wèé ne ēe ne ma tsééa hãa khamaga ma suruta kabi. ²⁴ Igabar ko c'ēe tu Tiatira koe hàna tu (gatu ncēe gas di xгаа-xgaan xùri ta ga hãa tu, a tu a 'satanam di chómsea hãa' ta ko ma tciie kàan xгаа-xgaase ta ga hãa tu) bìrí a ko máá: Cuiskagar c'ēe cāà ga dcēékagu tua hãa tite. ²⁵ Igaba méé tu ēe tu úúa hãa sa qgóóa qari nakar gha nxāakg'aiga síí hàà.

²⁶ Eē ko tàà ba, a ba a ko Tíí ko tc'ēe zi tséé zi qgóóa qari, i nxāakg'aiga síí x'aèa ba xg'ara bar gha tãá zi qhàò zi tc'āà-cookg'ai di qarian máà, ²⁷⁻²⁸ ēer kò ma Tirim Xõòm koe ma qarian hòòà

khama.

‘Qano dim dqàbim cgoam gha tc'ãà-cookg'ai ne.
Góm di zi gàba zi khamam gha ma cg'àm-cg'am ne.’

Ra gha gataga q'uu tconò sa màà me.

²⁹ Eẽ tceean úúa ba méém kóm, Tc'ẽem ko kereke zi bìrí sa.

3

Saredise dis kerekes koe ko qõòs tcgãya sa

¹ *Me Jeso ba màá:* Saredise koe hãnas kerekes dim moengele ba góá màá naka màá:

Ncẽe kg'uia nea ẽe 7 xu Tc'ẽe xu Nqarim di xu hẽe naka 7 zi tconò zi hẽéthẽe qgóóam di ga a. Ncẽetam ko méé: Gatu di zi tséé zi Ra q'ana. Khòè ne ko màá, kg'õèa tua, témé, igaba tu x'óóa. ² Igaba méé tu tẽe naka tua cg'aré zi tséé-coa zi ẽe qaùà hãa zi qgóóa qari-qari, gaa zi ẽe qaùà zia kaà kg'oana ke. Gatu di zi tséé zir kò bòò ne zi Nqarim tcgái q'oo koe tchàno tama khama. ³ Tc'ẽe-tc'ẽese méé tu nxãaska, ntama tu ma *Nqarim di zi kg'ui zi hòò* a kómãa sa. Qgóóa qari zi naka tua gatu di chìbian koe tcóóse naka Nqarim koe kabise. Kókò tama tu kò hãa ner gha ts'ãà-kg'aom khama ma hàà, tu gha táá q'ãa, ndakam x'aèm kar gha gatu koe hàà sa.

⁴ Gatà i ii igaba tu c'ẽe ne khòè ne Saredise koe úúa, qanega qgáía ne cg'uri-cg'uri tama ne, a ne a gha q'úúse hãnase qõò cgoa Te, kg'anoèa nea khama. ⁵ Eẽ ko tàà bar gha gane khama ma q'úúse hãakagu, a Ra a cuiskaga cg'õèa ba kg'õèan dis tcgãyas q'oo koe tchùua tcg'òóa hãa tite, a Ra a gha cg'õèa ba Tirim Abom cookg'ai koe hẽé naka Gam di xu moengele xu hẽéthẽe

cookg'ai koe nxàea tseegukagu. ⁶ Eẽ tceean úúa ba méém kóm, Tc'ẽem ko kereke zi bìrí sa.

Filadelefia dis kerekes koe ko qõòs tcgãya sa

⁷ *Me Jeso ba máá:* Filadelefia koe hànas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:

Ncẽe kg'ui nea Gaam ẽe tcom-tcomsam di i, a ba a tseegu ii ba, ncẽe Dafitem di xgobekg'aman qgóóa ba. Xgobekg'amam kò hãa ne i cúí khòe ga tcẽekg'am tama, a tcẽekg'amam kò hãa ne i gataga cúí khòe ga xgobekg'am tama ba. Ncẽetam ko méé: ⁸ Gatú di zi tséé zi Ra q'ana. Bóò, cookg'aia tu koer xgobekg'amseam nquu-kg'ám ba tòóa, ncẽe cúí khòe ga tcẽekg'am tite ba. Q'ana Raa, cg'aré qarían tu úúa sa. Igabaga tu Tirim kg'ui ba qgóóa qaria, a tu a kò Tirim cg'õè ba táá c'ùuse. ⁹ Bóò, c'ẽe ne ncẽe satanam dis còrè-nquus di ner ko máà tu u, ẽe ko Juta ne ta ma tciise ne, igaba gane tama ne e, a ne a tshúù-ntcõa-kg'ao ne e. Bóò, kúrú ner gha ne hàà gatu nqàrè-kg'am koe qom, a ne a gha q'ãa, ncàm tuar hãa sa. ¹⁰ Tiri x'áè-kg'áman, ncẽe kò máá, qáò tcáóan cgoa méé tu qarika téé, témé tu kò qgóóa qaria, khamar gha gataga kgoara tu u cg'ãèan dim cáím koe, ncẽe ko wèém nqõóm koe hàà ba, hààm gha ẽe nqõómkg'ai koe x'ãèa ne kúrúa bóò ka.

¹¹ Sencgagar ko hàà; ẽe tu úúas guú sa méé tu qarika qgóó, naka i nxãasega táá cúí khòe ga tàà dis cábá sa gatu koe séèa tcg'òó guu, *ncẽe tààa hãam khòèm ko máàè sa.* ¹² Eẽ ko tàà bar gha nquu ba ko ghù-i-ghuim hì ba kúrú, Tirim Nqarim dim tempelem di ba, me cuiskaga gaia gaa koe tcg'oa tite. Gaam koer gha Tirim Nqarim

di cg'òèan góá naka Tirim Nqarim dim x'áé-dxoom di cg'òèan hěéthěé e, k̄abam Jerusalemam di i, ncēe ko nqarikg'ai koe guu a tcg'oa ba, Tirim Nqarim koe guu a, a Ra a gha gataga k̄abas cg'òès Tiri sa gaam koe góá.

¹³ Eě tceean úúa ba méém kóm, Tc'ěem ko kereke zi bìrí sa.

Laodikea dis kerekes koe ko q̄òs tcḡāya sa

¹⁴ *Me Jeso ba máá:* Laodikea koe h̄anas kerekes dim moengele ba góá máá naka máá:

Ncēe kg'uia nea Amene *ta ko ma tciēm* di i, tcom-tcomsa a tseegum Nx̄aea-tseegukagu-kg'aom di i, Gaam ncēe Nqarim Gam koe guu a wèe gúùan kúrúa h̄a ba. Ncēetam ko méé: ¹⁵ Gatu di zi tséé zir q'ana: qḡaisa tama tua a k̄urusa tama. Oo, kaisaser kòo tc'ěe, qḡaisa tu ga ii kana k̄urusa ii sa! ¹⁶ X'òsa tu u khama, a k̄urusa tama, a qḡaisa tama, khama Ra ko kg'ám q'ooa Te koe guu a kḡara tcg'òó tu u. ¹⁷ Nx̄ae tu kò a máá: “Qguùaa, a ta a qguùan hòòaa, a cúí gúù ga tcào tama,” témé khama, igaba tu tshúù qḡái koe tu h̄a sa c'úùaa, a cgóm̄ga tu u, a dx̄aaua, a k̄aa tcḡái tu u, a gataga qḡái ga h̄a tama sa. ¹⁸ Dào bar ko x'ái tu u: Tíí koe tu gautan x'ámá, c'eean cgoa xḡòèaa, naka tua nx̄asega qguù; naka tu gataga Tíí koe q'úú qḡáian x'ámá ncēe tu gha h̄a a, nx̄asega i gha sau-cgaean k̄aa cgae tu u ka, qg'aè-cgaea tu h̄a di i. Naka tu gataga Tíí koe tcḡái di nx̄úian x'ámá, tcḡáia tu koe tu gha tcgaù u, bòò tu gha ka.

¹⁹ Wèe ne ěer ncàma h̄a ner ko tchàno-tchano a ko dq̄àèa kg'ónò. Ke tu tc̄aa tc̄áo naka gatu

di chìbian koe tcóóse. ²⁰ Bóò! Ncēe ga Ra nquu-kg'ám koe téé-tēe a ko xg'ám-xg'am. Ncēe c'ēe khòe ko dòma Te kóm a ko nquu-kg'ám ba xgob-ekg'am ner gha tcāa a tc'óó cgoa a, i tc'óó cgoa Te.

²¹ Eē ko tàa bar gha qarían máa, Tíí cgoam gha Tiris ntcóó-q'oos x'aian dis koe ntcóó di i, ncēer ko Tíí ma tàa a Abom Tirim cgoa Gam dis ntcóó-q'oos x'aian dis koe ma ntcōe khama.

²² Eē tceean úúa ba méém kóm, Tc'ēm ko kereke zi bìrí sa.

Tcgāyas 7 zi gúù zi tc'àmà ko tcēekg'am cgoaè ko zi gúù zi úúa sa (4-7)

4

Nqari ba hēe naka Ghùu-coa ba hēéthēe tsara ko dqom̄mè

¹ Ncēe zi gúù zi qāá q'oo koer kò bóò, kar kò nqaríkg'ai koe bóò, me nquu-kg'ám ba xgob-ekg'amsea. Me kò torompitam khama xam̄ dòm̄ ba, ncēer ko kg'aia kóma hāa ba kg'ui cgoa te a máa: “Qaò naka ncēe koe hàà, nakar x'ái tsi, dùú sa gha ncēe zi gúù zi qāá q'oo koe kúrúse sa,” témé ba. ² Ra gaa x'aè kaga Tc'ēm ka tcāàè, ka bóò, x'aian dis ntcóó-q'oo sa kò nqaríkg'ai koe tòòèa, i c'ēe Khòe gas koe ntcōe. ³ Eē ko ntcóóa-ntcōem di bóòse-q'ooa nea ko t'òès nxōás jasepere di sa hēe naka saredio di sa hēéthēe di sara khama ii, si gaas ntcóó-q'oos x'aian di sa dòro-qhāóm ka nxama-nxamaèa, ncēe kò nxōás t'òès emerelete dis khama ii ba. ⁴ Gaas ntcóó-q'oos x'aian dis koe zi kò 24 zi ntcóó-q'oo zi

x'aian di zi nxama-nxamaà, xu kò ncēe zi ntcōó-q'oo zi x'aian di zi koe 24 xu kaia xu ntcōóa-ntcōe, a xu a q'úú qgáian hana, a tcúúa xu koe x'aian di cában gautan di cábaa. ⁵ Gaas ntcōó-q'oos x'aian dis koe i ko túú-tebean guu a tcg'oa, tcēe-tcēean hēe naka túúan di kg'ui-q'ooan hēéthēe e, i kò x'aian dis ntcōó-q'oos cookg'ai koe 7 xu karuko xu c'ee-kg'ám xu hana a ko x'áà, ncēea kò 7 xu Tc'ēe xu Nqarim di xu xu u. ⁶ Gaas ntcōó-q'oos x'aian dis cookg'ai koem kò tshàa ba hana, ts'óó-c'ōán di q'ám-q'ooan khama ii ba, q'ám me e kò ii, q'áms nxōás khama ma.

Si kò x'aian dis ntcōó-q'oo sa wèe dxùukg'aia sa koe 4 xu kg'oo-coa xu kg'ōèa hãa xu ka nxama-nxamaà, tcgáian gaan dia kò cookg'aian koe hēe naka qāan koe hēéthēe cg'oèa. ⁷ Tc'āà dim kg'oo-coa ba kò gàm khama ii, cam di ba kò ghòe-coam khama ii, me ngoana di ba khòèan dis kg'áis khama iis kg'ái sa úúa, 4 di ba kò tsāékos xāes khama ii. ⁸ I kò ncēe 4 kg'oo-coan wèe ga 6 tcgàmàn úúa, a wèe qgáian gaan di koe kái tcgáian úúa, tcgàmàn ka nqāaka ga hēéthēe e, wém koaba ba hēe naka ntcúú ba hēéthēe i ko ncēeta ma nxáèan cgoa chòò tama:

“Tcom-tcomsa, tcom-tcomsa, tcom-tcomsa Me e
X'aigam Nqari ba, qarim wèe ba,
ncēe kò kg'aiga hana ba,
a ba a *ncēeskaga* hana ba,
a ba a ko hàà ba,”
témé.

⁹ A ēe i ko gaa kg'oo-coan ēe tcoman máa Me, a ko kaikagu Me, a ko qāè-tcaoa máa Me, Gaam ēe x'aian dis ntcōó-q'oos koe ntcōóa-ntcōe ba, ncēe ko

chõò tamase kg'òè ba, ¹⁰ ka xu kò 24 xu kaia xu cg'áé, ãe ntcõó-q'ooos x'aian dis koe ntcõóa-ntcõem cookg'ai koe, a dqomè Me, ncãe ko chõò tamase kg'òè ba. Gaxu di cában x'aian di xu ko tcg'òó a gaas ntcõó-q'ooos x'aian dis cookg'ai koe tòó, a xu a máá:

¹¹ “Kg'ano Tsi ia,
sita di Tsi X'aiga Tsi Nqari Tseè,
dqomkuan hãé, naka tcoman hãé,
naka qarían hãéthãé Tsi gha máàè sa,
Tsáá Tsia wèé zi gúù zi kúrúá hãa khama,
zi Tsari ncàman ka hàna hãa, a ko kúrúè,”
témé.

5

Tcgãya sa hãé naka Ghùu-coa ba hãéthãé e

¹ Ra kò bóò kg'àòm tshàum koe, Gaam ãe kò x'aian dis ntcõó-q'ooos koe ntcõem di ba, Me tcgãya sa qgóóa, q'ooa sa koe hãé naka qãáa sa koe hãéthãé kò góásea sa, si 7 zi gúù zi tc'àmà ko tcëekg'am zi cgoa tcëekg'ammèa. ² A ra a kò qarim moengele ba bóò, me ko kaim dòm cgoa nxàe a ko máá: “Díí ba tcgãyas xgobekg'am ka kg'anoèa, naka gaas di gúúan tc'àmà-tcëekg'am si ko q'òaa tcg'òó ka hãéthãé e?” témé. ³ Igaba i kò nqaríkg'ai koe hãé naka nqõómkg'ai koe hãé naka nqõóm ka nqãaka ga hãéthãé koe cúí khòè ga káà a, tcgãya sa ga xgobekg'am kana ga bóò q'oo si i. ⁴ Ra kò kaisase kg'ae, cúí khòè ga kò táá hòèè khama, kg'anoa a tcgãya sa xgobekg'ama ne kana bóò q'ooa sa. ⁵ Me kò nxãaska kaia xu ka c'ãe ba bìrí te a máá: “Táá kg'ae guu! Bóò, Juta dis qhàòs òim Gàm ba, Tobem Dafitem di ba, nxãa ba tààa. Tcgãya sam gha

kgoana a xgobekg'am, naka ães tc'àmà-tcẽekg'am cgoaèa gúùan 7 hěéthěé e," témé.

⁶ X'aian dis ntcõó-q'oo sa hěé naka 4 kg'oo-coan hãa koe hěé naka kaia xu xg'aeku koe hěéthěé ra kò Ghùu-coa ba bóò Me téé-těe, cg'õoèa hãa khama ii a, 7 nxãà nem kò úúa, 7 tcgáían hěéthěé e, ncěe kò 7 xu Tc'ěe xu Nqarim di xu ii i, ncěe kò wèém nqõóm koe tsééa úúèa xu. ⁷ Qõòm kò a síí tcgãya sa séé, Gaam ěe kò x'aian dis ntcõó-q'oos koe ntcõem dim kg'áòm x'õàm xòè koe. ⁸ Eēm ko tcgãya sa séèa xg'ara, ka xu ko 4 xu kg'oo-coa xu hěé, naka 24 xu kaia xu hěéthěé Ghùu-coam cookg'ai koe cg'áé. Wèéa ne kò zómá* zi hěé naka gàba zi qãè hmn̄n̄ xg'ãò gúùan ka cg'oèa zi gautan di zi hěéthěé qgóóa, ncěe ko tcom-tcomsa ne di còrè ii i. ⁹ Xu kò k̄abam cii ba nxàè a máá:

“Kg'anoèa Tsi hãa, tcgãya sa séèan ka,
a gaas tc'àmà-tcẽekg'am cgoaèa gúùan xgobekg'am,
cg'õoèa Tsi kò hãa khama,
a Tsi a kò khòè ne Tsari c'áòan cgoa
x'ámá tcg'òó a Nqari ba máà,
wèé zi qhàò zi koe guu a,
naka wèé taman koe hěé,
naka wèé ne khòè ne koe hěé,
naka wèé zi xg'ae zi koe hěéthěé e,
¹⁰ a Tsi a kò kúrú ne ne x'aian di ne peresiti ne e,
gatá dim Nqari ba ne gha tsééa máá ka,
ta nqõómkg'ai koe tc'ãà-cookg'ai,”
ta xu ma nxàè.

¹¹ Kar kò bóò, a ra a kái xu moengele xu di dòm̄an kóm̄, ncěe kò kaisase kái ii xu, nxáràè tite

* **5:8:** zómá - Gerika sa ko “harepa” témé, cii cgoa dis gúùs zómás khama iis ka.

zi tcám-tcám zi khama noo xu. Ncēe kò x'aian dis ntcōó-q'oo sa hēe naka kg'oo-coan hēe naka kaia xu hēéthēe nxama-nxama hãa xu, ¹² xu kò kaiam dòm cgoa máá:

“Kg'anoèa baa

Ghùu-coam ncēe kò cg'ōoèa hãa ba,

qaria nem gha hòò ka,

naka x'aian hēe,

naka q'ãa di tc'ēan hēe,

naka kaiam hēe,

naka tcoman hēe,

naka x'àan hēe

naka dqomkuan hēéthēe e!”

témé.

¹³ Ra kò nxãaska wèe gúuan ēe kg'ōèa hãa kóm, ncēe ngarikg'ai koe hēe naka nqōómkg'ai koe hēe, naka nqōóm ka nqãaka hēe, naka tshãa-dxooan koe hēéthēe hàna a, wèean ēe gaan koe hàna a, i ko máá:

“Gaam ēe x'aian dis ntcōó-q'oos koe ntcōe ba hēe

naka Ghùu-coa ba hēéthēe

mée i dqomkuan máàè,

naka tcoman hēe,

naka x'àan hēe,

naka qarian hēéthēe e,

chõò tamase!”

téméè.

¹⁴ I kò 4 kg'oo-coan máá: “Amen!” témé. Xu kò kaia xu cg'áe, a xu a dqom.

6

7 zi gúu zi tc'àmà ko tcēkg'am zi

¹ Nxãaskar kò bóò, ēem ko Ghùu-coa ba 7 zi gúu zi tc'àmà ko tcēkg'am zi ka c'ēe sa ko xgobekg'am kar kò 4 xu kg'oo-coa xu kg'ōèa hãa xu ka c'ēe ba kóm,

me túúm dim dòm cgoa ko kg'ui khama xamà a ko máá: “Hàà!” témé. ² Kar kò bóò, q'úúm bì ba, me ãe qábì mea ba nxòo sa qgóóa, a ko x'aian dis cába sa máàè, a ba a kò tààa hãase qõò, a gha síí tàà.

³ Eẽm ko gaia cím dis gúùs tc'àmà ko tcẽekg'am sa xgobekg'am kar kò cím dim kg'oo-coa ba kóm me ko máá: “Hàà!” témé. ⁴ Me kò nxãaska c'ẽem bì ba tcg'oa, c'ees khama ma ncòà ba. Gam dim qábì-kg'ao ba kò qarian máàèa, tòókua nem gha nqõómkg'ai koe séèa tcg'òó di i, nxãasega ne gha khòè ne cg'õoku ka, a ba a kò kaim ntcàu ba máàèa hãa.

⁵ Eẽm ko Ghùu-coa ba gaia nqoana dis gúùs tc'àmà ko tcẽekg'am sa xgobekg'am, kar kò nqoana dim kg'oo-coa ba kóm me ko máá: “Hàà!” témé. Ghùì-kg'air ko kar kò ntcúúm bì ba hẽe naka gam dim qábì-kg'ao ba hẽéthẽé bóò, me qóman ko tc'ãò-tc'ãò sara gúù sara tshàu q'ooa ba koe qgóóa hãa. ⁶ Ra kò nxãaska kg'uim khama xamès gúù sa kóm kg'oo-coa xu 4 xu xg'aeku koe guu a, si ko máá: “Cúím cím di suruta ne gha cím tshàu-q'oom di péréan máà tsi, i gha cím cím di surutan nqoana tshàu-q'oo zi di maberean máà tsi, igabaga táá olife di nxúian hẽe naka gõéan hẽéthẽé ko kúrú hùian cg'õo guu!” témé.

⁷ Eẽm ko gaia 4 dis gúùs tc'àmà ko tcẽekg'am sa xgobekg'am kar kò 4 dim kg'oo-coam dim dòm ba kóm me ko máá: “Hàà!” témé. ⁸ Ghùì-kg'air ko kar kò tsãám bì ba bóò. Eẽ kò qábì meam di cg'õèa nea ko x'oo o, i kò ãe x'óóa ne khòè ne di x'ãè-q'ooan ko xùri me, i kò wèéan ga 4 xòèan nqõómkg'ai di koe guu a cím xòèm koe qarian máàè, ntcàum cgoa i gha cg'õo ka, naka xàbàs cgoa hẽe, naka tcìian cgoa

hěé, naka qãáka di kg'oo-coan nqđómkg'ai di cgoa hěéthěé e.

⁹ Eẽm ko gaia 5 dis gúùs tc'àmà ko tcěekg'am sa xgobekg'am kar kò ěe Nqarim dim kg'uim ncěe ne kò nxàea tseegukagua hãam domka cg'õòa hãa ne di tc'ėean altaram ka nqãaka bóò. ¹⁰ Kaiam dòm cgoa ne kò q'aua tcg'òó, a máá: “Oo, tc'amaka hàna Tsi X'aiga Tsi Nqari Tseè, tcom-tcomsa a tseegu Tsi, cgóm naka táá ão guu, naka nqđóm di ne khòe ne qháése xgàra, naka sita di c'áòan kabi ěe nqđómkg'ai koe x'ãèa hãa ne koe!” témé. ¹¹ Me kò wěem khòe ba q'úúm qgái ba máàè, a bìriè, cg'árése ne gha qãà* sa, i nxãakg'aiga síi nxáráse-q'ooan gane ka c'ěe ne qãà ne dian hěé, naka qõese ga ne dian hěéthěé tc'ãò, ncěe gha hàà cg'õòe ne, ncěe ne kò ma gane hěèèa khama.

¹² A ěem ko Ghùu-coa ba 6 dis gúùs tc'àmà ko tcěekg'am sa xgobekg'am kar kò bóò, me ko nqđó ba kaisase cgùru, si kò cáím sa kábise a ntcùúm qgáím khama ma ntcùú, me kò nxoe ba kábise a c'áòan khama ma ncoà. ¹³ Zi kò nqarikg'ai di zi tconò zi nqđómkg'ai koe tcheè, ncěe i ko ma faia dis hìis di tc'áróan kg'oarà ma tcheè khama ma, kaiam tc'ám kas kòo ntcãa-ntcãè ne. ¹⁴ I kò nqarikg'aian qabese, tcgāyas ga ma qabeè khama ma, i kò wèè xàbian hěé naka tshàam ka nxama-nxamaèa nqđó-coan wèè hěéthěé ntcãa-ntcãase a téé-q'ooan gaan di koe tcg'oa.

¹⁵ Xu kò nxãaska nqđómkg'ai di xu x'aiga xu hěé, naka kaia xu khòe xu hěé, naka tc'ãà-cookg'ai xu hěé, naka ěe qguùn hěé naka qarian hěé, naka

* **6:11:** qãà - Gerika sa ko “sãa” témé.

wèe ne khòè ne *c'èe ne*, qãà ne kana ãe qãà tama ne gane hēéthēéa kò nxõán di kòman koe hēé naka xàbian di nxõán koe hēéthēé tcãà a xài. ¹⁶ A ne a kò xàbian hēé naka nxõán hēéthēé tcii a ko máá: “Cg'áé cgae ta a, naka chóm ta a tcgái-q'ooa ba koe Gaam ãe x'aian dis ntcõó-q'oos koe ntcõóa-ntcõe ba, naka gataga chóm ta a Ghùu-coam di xgòàn koe. ¹⁷ Gatsara di xgòàn dim cámi kaia hãa ba hààraa ke, ka i gha dìin kgoana a q'óá me?”

7

144,000 khòèan Iseraele di i

¹ Ncēes gúus qãá q'oo koer kò 4 moengele xu bòò, xu nqõóm di zi huku zi 4 zi koe tééa-tēe, a xu a kò 4 tc'áán nqõómkg'ai di qgóóa hãa, nxãasega i gha táá cúí tc'áá ga nqõómkg'ai koe tc'áá ka, kana tshàa-dxooan koe, kana wèe hìian koe ga igaba. ² A ra a kò moengelem c'èe ba bòò, me ko cáms ko tcg'oa xòè koe guu a ko hàà, a ba a tcãà-tshàus koe x'ái sa úúa, Nqarim kg'òèa hãam di sa, khòè ne koem gha x'áis khama ma tòó sa, me kò kaia hãam dòm cgoa moengele xu 4 xu tcii, ncēe ko qarian máàèa hãa xu, nqõó ba xu gha cg'õo ka, naka tshàa-dxooan hēéthēé e, ³ a ba a ko máá: “Táá nqõó ba cg'õo guu, kana tshàa-dxooan ga, kana hìian ga igaba, naka ta gha nxãakg'aiga síí x'ái sa tòó, gatá dim Nqarim di tséé-kg'aoan còo koe,” témé. ⁴ Ra kò nxãaska ãe kò x'ái sa tòó cgaeèa ne di nxárase-q'ooan kóm: 144,000 ne khòè ne e, 12 zi qhàò zi Iseraele di ne khòè ne di zi wèé zi koe guu a.

⁵ 12,000 ne kò Jutam dis qhàòs koe guu a x'ái sa tòó cgaeèa,

ne kò 12,000 ne Rubenem dis qhàòs koe guu a
 x'ái sa tòó cgaeèa,
 naka 12,000 ne hěé Gatem dis qhàòs koe,
⁶ naka 12,000 ne hěé Aserem dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěé Nafetalim dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěé Manasem dis qhàòs koe,
⁷ naka 12,000 ne hěé Simonem dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěé Lefim dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěé Isakarem dis qhàòs koe,
⁸ naka 12,000 ne hěé Sebulonem dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěé Josefam dis qhàòs koe,
 naka 12,000 ne hěéthěé Benjamenem dis qhàòs
 koe,
 nxāa nea kò x'ái sa tòó cgaeèa.

Wèé xu nqǒo xu di ne khóè ne

⁹ Ncēe zi gùù zi qǎá q'oo koer ko bóò, kar kò
 kaias xg'aes khóè ne di sa bóò, ncēe cúí khóè kaga
 nxáràè tite sa, wèé zi qhàò zi koe guu a, naka wèé
 zi xg'ae zi koe hěé, naka khóè ne koe hěé, naka tam
 xu koe hěéthěé e. Ne x'aian dis ntcǒó-q'ooos cookg'ai
 koe hěé naka Ghùu-coam cookg'ai koe hěéthěé tééa-
 tēe, a ne a q'úú qgáí-dxooan hana, a hian di nxāan
 tshàù q'ooa ne koe qgóóá. ¹⁰ A ne a kò kiam dòm
 cgoa q'aua tcg'òó a máá:

“Kgoarakua ne gatá dim Nqarim koe guua,
 ncēe x'aian dis ntcǒó-q'ooos koe ntcǒóa-ntcōe ba,
 naka Ghùu-coam koe hěéthěé e,”
 témé. ¹¹ Xu kò wèé xu moengele xu x'aian
 dis ntcǒó-q'oo sa hěé naka kaia xu hěé naka 4
 kg'oo-coan kg'ǒèa kò hāa koe hěéthěé tééa nxāma-
 nxāma. Ne kò x'aian dis ntcǒó-q'ooos cookg'ai koe
 tcúúa ne cgoa qámse, a Nqari ba dqom, ¹² a máá:

“Amen!
 Dqomkuan hěé
 x'áàn hěé
 q'ãan di tc'ëean hěé
 qãè-tcaoa-máákuan hěé
 tcomkuan hěé
 qarían hěé
 naka kaian hěéthěé
 méé i chòò tamase
 gatá dim Nqarim di ii.
 Amen!”
 témé.

¹³ Me kò kaia xu ka c'ëe ba kg'ui cgoa te a máá:
 “Dìi ga nea ncëe ne, q'úú qgái-dxooan hana ne, a ne
 a nda koe guua?” témé.

¹⁴ Ra kò bìrí me a máá: “Kaia hãa tseè, tsáá tsi
 q'anaa!” témé. Me kò bìrí te a máá: “Ncëe nea
 gane ëe kaia xgàrakus koe guua hãa ne ne e. Gane
 di qgái-dxooa ne ne xg'aàra hãa, a kúrú u i q'úú u
 Ghùu-coam di c'áðan cgoa. ¹⁵ Gaa domkaga
 ne x'aian dis ntcõó-q'oos Nqarim dis cookg'ai koe
 hãa,
 a ko dqom Me,
 koaba ba hěé naka ntcùú ba hěéthěé e,
 Gam dim tempelem koe hãa a,
 Me gha Gaam
 ëe x'aian dis ntcõó-q'oos koe ntcõe ba
 hãa cgoa ne
 a gha kòre ne*.

¹⁶ Cuiskaga ne gaicara xàbà hãa tite,
 a cáma hãa tite.
 Cám sa cuiskaga dàò ne tite,

* **7:15:** hãa cgoa ne a gha kòre ne - Gerika sa ko máá: “Gam dim
 tente bam gha tc'amkg'aia ne koe xgàu,” témé.

kana c'ěe kùruan ncěe kaisa ga igaba.

¹⁷ Ghùu-coa ba gha gane dim Kòre-kg'ao ba ii khama,

x'aian dis ntcōó-q'oos nqàè koe hãa ba,

a ba a gha chùia úú ne kg'òèan di tshàan di tsgórèan koe,

Me gha Nqari ba wèém tcgáí-tshàram

gane di tcgáían di ba tchùua tcg'òó,” tam méé.

7 xu torompita xu (8–11)

8

7 dis gúùs tc'àmà ko tcěekg'am sa ko xgob-ekg'ammè

¹ Eēm ko Ghùu-coa ba 7 dis gúùs tc'àmà ko tcěekg'am cgoaè sa xgobekg'am kam kò nqarikg'ai koe qhái-qhái ba xóé, aoaram di nqàè-q'ooan khama noo x'aèa ne. ² Kar ko 7 xu moengele xu ncěe ko Nqarim cookg'ai koe téé-těe xu bóò, xu ko 7 torompitan máàè.

³ Me kò c'ěem moengelem qāè hm̀m̀ xg'ãò gúùan úúa hãas gàbas gautan cgoa kúrúèa sa qgóóa hãa ba altaram koe hàà téé, a kò qāè hm̀m̀ xg'ãò gúùan kái máàè, nxāasegam gha wèé ne ěe tcom-tcomsa ne di còrèan cgoa gautan dim altaram ncěe x'aian dis ntcōó-q'oos cookg'ai koe hànám koe tcheè e ka.

⁴ I kò qāè hm̀m̀ xg'ãòs dàòà-máákus di ts'énèan hěé naka ěe tcom-tcomsa ne di còrèan hěéthěé ěe kò Nqarim cookg'ai koe tēm moengelem di tshàuan koe guu a qaò. ⁵ Me kò nxāaska moengele ba qāè-hm̀m̀ xg'ãò gúùan úúa hãas gàba sa séè, a altaram koe guua c'eean ka cg'òè-cg'oe si, a ba a nqōómkg'ai koe xaoa guu u; i kò túúan di kg'ui-q'ooan hěé naka

ts'oo-q'ooan hě́e naka túú-tebean hě́e, naka nqǒóm di cgùru-q'ooan hě́éthě́e kúrúse.

7 xu torompita xu

⁶ Xu kò nxāaska 7 xu moengele xu ncēe kò 7 torompitan qgóóa hāa xu kg'ónòse, q'aukagu u xu gha ka.

⁷ Tc'āà dim moengele ba kò gam dim torompita ba q'aukagu, si kò tsǒà sa hě́e naka c'ees ncēe kò c'áòan cgoa xg'aea hāa sa hě́éthě́e xóé. Si kò nqǒómkg'ai di koe guu a cúim xòè ba dào, me kò gataga nqoana xòèan hiian di koe guu a cúim xòè ba dào, i wèè dcāan tsǎ́a ga dào.

⁸ Me kò cām dim moengele ba gam dim torompita ba q'aukagu, si ko c'ēes gúù sa tshàa-dxooan koe xaoa tcāàè, kaim xàbim khama noo sa, ncēe c'eean ko gaas koe dào sa. Me kò nqoana xòèan tshàa-dxooan di koe guu a cúim xòè ba c'áòan kúrú, ⁹ si kò nqoana dtcōoan tshàa-dxooan q'oo koe x'āèa hāa kg'oo-coan dis koe guu a cúis dtcōo sa x'óó, si kò nqoana dtcōoan skepean di koe guu a cúis dtcōo sa kǒbèè.

¹⁰ Me kò nqoana dim moengele ba gam dim torompita ba q'aukagu, me kò nqarikg'ai koe guu a kaim tçonò ba cg'áé, a ko x'áà, karuko c'ee-kg'ám khama ma, a ba a kò nqoana xòèan tshàan di koe hě́e, naka tshàan di tsgórèan koe hě́éthě́e cúim xòèm koe guu a tcheè. ¹¹ Gaam tçonòm di cg'òèa ne 'Kg'au' u. Me kò nqoana xòèan koe guu a cúim xòèm tshàan di ba kg'au, i kò gaam tshàam ka kái khòèan x'óó, kg'au me e kò ii khama.

12 Me kò moengelem 4 di ba gam dim torompita ba q'aukagu, me nqoana xòèan cáms di koe guu a cúim xòè ba kòbèè, me gataga nqoana xòèan nxoem di koe guu a cúim xòè ba kòbèè, me nqoana xòèan tçonò zi di koe guu a cúim xòè ba kòbèè, nxãasegam gha cúim xòè ba táá x'áà ka, nqoana xòèan gazi di koe guu a. Me kò gataga nqoana xòèan koaban di koe guu a cúim xòè ba táá x'áàn hòò, i ntcùúan ka gataga ii.

13 Kar kò nxãaska bóò, a kóm si ko xãe sa ães ko nqarikg'ai nqáè koe tsãéa te ka kaim dòm cgoa kg'ae a ko máá: “Nqoana xu moengele xu kg'ónòsea máána hãa, torompita ba xu gha q'aukagu ka, khama i gha cg'ãè ii, cg'ãè ii, cg'ãè ii, gane ãe nqõómkg'ai koe x'ãèa hãa ne ka,” témé.

9

1 Me kò 5 dim moengele ba gam dim torompita ba q'aukagu, ra kò nqarikg'ai koe guu a nqõómkg'ai koe tcheèa hãam tçonò ba bóò. Me ko chõò-q'oo úú tamam haém di kòmàn di xgobekg'aman máàè.

2 Chõò-q'oo úú tamam haém dim kòm bam kò xgobekg'am, i kò kaim c'eem di khama ii ts'énèan gaam kòm koe tcg'oa, si kò cárn sa hée naka nqõóm-nqáè hēéthēè gaam kòm koe tcg'oara hãa ts'énèan ka ntcùúkaguè. 3 I kò tcòmàn ts'énèan koe guu a tcg'oa, a nqõómkg'ai koe hàà, a i a kò nqõómkg'ai koe xg'árian di qarian khama noo qarian máàè. 4 A

i a ko bìrìè, nqõómkg'ai di dcãa ne i gha táá cg'õo sa, kana c'èe gúúan ãe tsãá ga igaba, kana c'èe hìian ga igaba, gabà méé i khóèan cg'õo, ncēe Nqarim dis x'ái sa còoan gaan di koe úú tama a. 5 Kgoara i kò máàè tama, cg'õo ne i gha sa, igaba i gha 5

nxoean kaisase xgàè ne sa, i kò gaan di xgáèku-q'ooan xg'árìm dian khama xam, ãe i kò khóèan kaá ne. ⁶ Eè xu cárn xu ka i gha khóèan x'ooan qaa, igaba i hòò o tite. X'ooa ne i gha tc'èe, igaba i gha x'ooan bèe ne a qgóé.

⁷ Tcòmàn ncēea kò ncōo sa kg'ónòa mááèa xu bìi xu khama ii. Gaan di tcúúan koe i kò gautan cgoa kúrúèa cábán x'aian di khama ii gúúan úúa, i kò gaan di kg'áían khóèan dian khama ii. ⁸ I gaan di c'òòan khóès di c'òòan khama ii, i gaan di xōóan gàman di xōóan khama ii. ⁹ Gaan di dxùuan koe i kò dxùua tsi koe ko xgáèa máá tsi gúúan úúa, qano cgoa kúrúèa khama ii i, i kò gaan di tcgàmàn di ts'oo-q'ooan kái zi bìi kara zi dian khama xam, ncēe ko ncōoan xàà zi. ¹⁰ A i a kò xg'árian di khama ii tsáóan úúa, a i a kòo gaa tsáóan cgoa kaá, a i a tsáóan gaan di koe qarian úúa, khóèan ko 5 nxoean thòò-thõo o. ¹¹ Gaan dim x'aiga ba kò chõò-q'oo úú tamam haém dim moengele me e. Gam di cg'òèa ne kò Heberas ka 'Abatone' e, a ba a kò Gerikas ka 'Apolione' ta ma tciie, *ncēe sa ko 'cg'õo sa' témé.*

¹² Tc'ää dis cg'ãè sa nqáéa hãa, bóò, cárn cg'ãèa ne ko qanega hàà, ncēe zi gúú zi qãá q'oo koe.

¹³ Me kò nxãaska 6 dim moengele ba torompita ba q'aukagu, ra kò nxãaska dòm ba kóm, gautan dim altaram di xu 4 xu nxãà xu koe guua ba, ncēe kò Nqarim cookg'ai koe hãa ba. ¹⁴ Me ko 6 dim moengelem ncēe ko torompita ba qgóóa ba bìri a máá: "Moengele xu 4 xu ncēe tshàam kaian Eferatase dim koe qáéèa xu méé tsi kgoara," témé. ¹⁵ Xu kò gaxu moengele xu 4 xu cáman kg'ónò mááèa, kgoaraè xu gha a, gaa x'aè kaga, naka nxoe

ba hěé, naka kuri ba hěéthěé e. Xu gaa x'aè kaga kgoaraè, nqoana zi xg'ae zi khòè ne di zi koe xu gha guu a cúís xg'ae sa cg'õo ka. ¹⁶ Bìian qábìà hãa xu ncõo-kg'ao xu di nxáráse-q'ooa ne kò 200 milione e, ra kò nxáráse-q'ooa xu kóm.

¹⁷ Ncěea ra kò ma tiris x'áiès koe bìi xu ma bóò ga a: qábì-kg'ao xua kò dxùua tsi ko xgáèa máá gúùan úúa hãa, ncěe kò c'eean khama ma ncoà a, a safirean khama ma kaisase tsãá a, a i a salefan khama ma dàám-tc'ubi i. I kò bìi xù di tcúúan gàman di tcúúan khama ii, i kò c'eean hěé, naka ts'énèan hěé, naka salefan hěéthěé gaxu di kg'áman koe tcg'oa. ¹⁸ Nqoana zi xg'ae zi khòè ne di zi koes kò guu a cúís xg'ae sa cg'õoè, ncěe zi xgàraku zi thòòka zi nqoana zi ka: c'eean ka hěé, naka ts'énèan ka hěé, naka salefan ka hěéthěé e, ncěe kò kg'áma xu koe tcg'oa a. ¹⁹ Bìian di qaria ne kò kg'áman gaan di koe hěé, naka tsáoan gaan di koe hěéthěé hàna khama. Gaan di tsáoan ne kò cg'aoan khama ii, a tcúúan úúa, a i a kò gaan cgoa khòèan thòò-thòò.

²⁰ C'ěe ne khòè ne kò gazi xgàraku zi thòòka zi ka táá cg'õoè, igaba ne kò táá gane kúrúa hãa gúùan koe tcóóse, a kò dxãwa tc'ěean dqomàn táá aagu, naka kúrú mááseèa nqárian hěéthěé e, ncěe gautan cgoa kúrúèa a, seleferan hěé, naka tcg'aian hěé, naka nxõán hěé, naka hìian hěéthěé e, ncěe bóò ga hěé tama a, kana kóm ga hěé tama a, kana qõò ga hěé tama a. ²¹ A ne a kò táá tcóóse gane di cg'õokuan koe hěé, naka tsóòan kúrúan koe hěé, naka cg'áràn koe hěé, naka gane di ts'ãàn koe ga hěéthěé e.

10

Moengele ba hěé naka tcgãya-coa sa hěéthěé e

¹ Ra kò nxãaska c'ẽem moengelem kaia qarían úúa ba bóò, me nqaríkg'ai koe guu a kò xõa. Túú-c'òòs kam kò qàbièa, a dòro-qhãó ba tcúúa ba tc'amkg'ai koe úúa. I kòo kg'áía ba cáms khama ma x'áà, i c'õáa ba nquu ba ko ghùi-ghuim hìim karua ko qaòm khama ii. ² Tshàua ba koem kò tcgãya-coa sa qgóóa, xgobekg'amsea kò hãa sa. Gam òm nqàrèm kg'áò xòè di bam kò tshàam tc'amkg'ai koe tòóa, a dxàe xòè di ba nqõómkg'ai koe tòóa. ³ Kaisam q'au bam kò tcg'òó, gàman di kg'ae-q'ooan khama xam ba. Eẽm ko q'au ka zi kò 7 zi kg'ui-q'oo zi túúan di zi kg'uia ts'oo. ⁴ Eẽ zi ko 7 zi kg'ui-q'oo zi túúan di zi ts'oo, kar kò góá kg'oana, igabar kò nqaríkg'ai koe guuam òm ba kóm me ko máá: “Tc'àmà-tcëekg'ama tòó èes gúùs 7 zi kg'ui-q'oo zi túúan di zi mééa hãa sa naka táá góá si guu!” témé.

⁵ Me kò nxãaska moengelem ncëer kò bóò me tshàa tc'amkg'ai koe hëé naka nqõómkg'ai koe hëéthëé tééa-tëe ba, kg'áò xòè òm tshàu ba nqaríkg'ai koe ghùi. ⁶ A ba a Gaam èe chõò tamas kg'õè sa ko kg'õèm cgoa gaise, ncëe nqaríkg'ai hëé naka gaa koe hàna gúúan hëé, naka nqõómkg'ai hëé naka gaa koe hàna gúúan hëé, naka tshàa-dxooan hëé naka gaan koe hàna gúúan hëéthëé kúrúa hãa ba, a ba a máá: “Cúí ão ga gha káà a, ⁷ igaba 7 òm moengelem ko hàà gam òm torompita ba q'aukagu xu cáim xu kas gha nxãaska Nqarim dis tchõàs chómsea hãa sa tcg'oa a kúrúse, èem kò ma Gam di xu qãà xu porofiti xu ma xgaa-xgaa sia khama,” témé.

⁸ Me nxãaska òm ncëer ko nqaríkg'ai koe kóma hãa ba gaicara kg'ui cgoa te a máá: “Qõò naka

síi ãe xgobekg'amseas tçgãya sa, tshàam tc'amkg'ai koe hãe naka nqõómkg'ai koe hãéthãe tééa-tãem moengelem tshàu q'oo koe séè,” témé.

⁹ Ra kò moengelem koe síi a ra a dtcàrà me, tçgãya-coa sam gha máà te sa, me bìrí te a máá: “Séè si naka tc'õó si. Kg'au si i gha ii ncãaa tsi koe, igabas gha kg'ám-q'ooa tsi koe kare ii, dènean khama ma,” témé. ¹⁰ Ra kò nxãaska gaas tçgãya-coa sa moengelem tshàu q'oo koe séè, a tc'õó si, si kò kg'ám-q'ooa te koe dènean khama ma kare, igaba ãer ko tc'õó sia xg'ara ka i kò ncãa-q'ooa te kg'au. ¹¹ Ra kò nxãaska bìriè a máá: “Gaicara méé tsi porofita, kái ne khóè ne ka hãe, naka kái zi qhàò zi ka hãe, naka kái xu tam xu ka hãe, naka kái xu x'aiga xu ka hãéthãe e,” témé.

11

Cám tsara nxàea tseegukagu-kg'ao tsara

¹ Ra kò nxãaska qáò-q'ooan ko tc'ãò-tc'ãom hìi ba máàè, dqàbim khama kò ii ba, a bìriè a máá: “Tãe naka síi tempelem Nqarim dim di qáò-q'ooan tc'ãò-tc'ão, naka altara ba hãe, naka gaa koe hãa a ko dqom ne hãéthãe *nxára*. ² Igaba tempelem ka tchàa koe hànãam x'áé ba méé tsi guu, táá méé tsi nxãam di qáò-q'ooan tc'ãò-tc'ão guu. Nxãam x'áé ba qhàò zi di ne máàèa hãa ke, zi gha 42 nxoean tcom-tcomsam x'áé-dxoo ba náà. ³ Ra gha Tiri tsara nxàea tseegukagu-kg'ao tsara cám tsara qarían máà, tsara gha saka di qgáían hãa a 1,260 cáman porofita.” ⁴ Ncãe tsara nxàea tseegukagu-kg'ao tsara olife di tsara hìi tsara a, a cám tsara lampi téé-q'oo tsara a, ncãe wèém nqõóm dim X'aigam

Nqarim cookg'ai koe tééa-têe tsara. ⁵ A ncêe c'êe khóèan kò thõò-thõo tsara a kg'oana ne i ko c'eean kg'ám-q'ooa tsara koe tcg'oa, a gatsara di cg'õo-kg'aoan cg'õo. Ncêea êe thõò-thõo tsara a kg'oana khóèan gha ma cg'õoè ga a. ⁶ Qarian tsara úúa, nqarikg'aian tsara gha tcêekg'am di i, táá i gha túúan tuu ka, gatsara di porofitan di cáman ka, a tsara a tshàan koe qarian úúa, kabí i tsara gha i c'áòan kúrú di i, a tsara a gha nqõó ba xg'ám wèe cg'ãèan cgoa, êe tsara ga ko ma tc'êe khama ma.

⁷ Eê tsara ko Nqarim di kg'uian tseegukagua xg'ara, kam gha qãáka dim kg'oo-coam ncêe chõò-q'oo úúu tamam haém koe ko tcg'oa ba qarucgae tsara a, a ba a gha tàà tsara a, a cg'õo tsara a. ⁸ I gha gatsara di tc'áróan kaian x'áé-dxoom di xg'aekuan koe xóé, ncêe q'ãasea ba, a Sodoma ii ba kana Egepeto ii ba, ncêe gatsara dim X'aigam *Nqarim* xgàuèa koe. ⁹ Nqoana cáman hêe naka cúim cáim di nqáè-q'ooan hêéthêé ka ne gha khóè ne ncêe qhàò zi koe hêe naka xg'ae zi koe hêe naka tam xu koe hêe, naka nqõó xu koe guua ne hêéthêé, gatsara di tc'áróan kg'ama bóò, a gha xguì tc'áman koe tsara gha xòóè sa, ¹⁰ ne gha êe nqõómkg'ai koe x'ãèa hãa ne tc'amkg'aia tsara koe qãè-tcao, a ne a gha kõè sa kúrú, a aban tsééa mááku, ncêe tsara porofiti tsara kò êe nqõómkg'ai koe x'ãèa hãa ne qóm ba qgóókagua hãa khama.

¹¹ Igaba i kò nqoana cáman hêe naka cúim cáim di nqáè-q'ooan hêéthêé qãá q'oo koe Nqarim koe guua kg'òèan di sònòan tcãà cgae tsara a, tsara kò nqàrèa tsara cgoa têe a téé, i kò kaisa q'áòan tcãà cgae gane êe kòò bóò tsara a ne. ¹² Nxãaska tsara

kò c'ěem dòm kaisa ba kóm, nqarikg'ai koe guua ba, me ko bìrí tsara a a máá: “Ncěe koe tsao q'ábà qaò,” témé. Tsara túú-c'òòs cgoa nqarikg'ai koe q'ábà qaò, ne kò gatsara di ne cg'òo-kg'ao ne bóò tsara a.

¹³ Gaam x'aèm kam kò nqõó ba kaisase cgùru, me 10 xòèan koe guu a cúim xòèm x'áé-dxoom di ba xùbuse, i 7,000 khama noo khóèan gaam nqõóm di cgùru-q'ooan ka cg'òoè, ne kò c'ěe ne kaisas q'áòs ka tcàè, a ne a nqarikg'ai dim Nqari ba dqòm.

¹⁴ Càm dis cg'àè sa nqáéa hãa, igaba bóò, nqoana dis cg'àè sa ko sencgaga hàà.

7 dim torompita ba

¹⁵ Moengelem 7 di ba kò gam dim torompita ba q'aukagu, xu kò kaisase ko ts'oo xu dòm xu nqarikg'ai koe kómse, a xu a ko máá:

“Nqõómkg'ai di x'aia ne gatá dim X'aigam *Nqarim* di x'aian kúrua, naka *nqòòkaguèa hãam* Krestem di hěéthěe e, Me gha chõò tamase X'aiga ba ii,”

témé. ¹⁶ Xu kò nxãaska 24 xu kaia xu, ěe kò Nqarim cookg'ai koe gaxu di ntcõó-q'ooan x'aian di koe ntcõe xu kg'áia xu cgoa qámse, a Nqari ba dqòm,

¹⁷ a máá:

“X'aiga Tsi Nqari Tsi Qari Tsi wèé Tseè, ncěe hàna Tsi, a kò kg'aiga hàna Tsi, qãè-tcaoa xae ko máá Tsi, kaia qarian Tsari Tsi séèa hãa khama, a Tsi a tshoa-tshoa a tc'ãà-cookg'aia hãa.

¹⁸ *Nqõóm di zi qhàò zia kò xgòà*, igaba i Tsari xgòàn hààraa, naka ěe x'óóa hãa ne xgàra di x'aèan hěéthěe e. Tsari ne qãà ne, ncěe porofiti ne hěe

naka tcom-tcomsa ne hěé naka wèéa ne
 ẽe ko Tsarim cg'õè ba q'ào ne hěéthěé
 Tsi gha *qãèan cgoa* suruta,
 cg'áréan ga hěé naka kaian ga hěéthěé e.
 A Tsi a gha ẽe ko nqõó ba cg'õo ne hàà cg'õo,”
 ta xu méé.

¹⁹ Me kò nxãaska Nqarim dim tempelem
 nqarikg'ai koe hàna ba xgobekg'amse, me kò
 Gam dis qáé-xg'aes dim káá ba bóòse Gam dim
 tempelem q'oo koe, i kò túú-tebean kúrúse, naka
 ts'oo-q'ooan hěé, kg'ui-q'ooan gaan di hěé, nqõóm
 di cgùruan hěé naka kias tsõà sa hěéthěé e.

Cg'ao-dxoo ba hěé naka cãm kg'oo-coa tsara cg'õo ko tsara hěéthěé e (12–13)

12

*Khòe sa hěé naka kái tcúú a kiam cg'aom ncòà
 ba hěéthěé e*

¹ Kaia, *a are-aresas* x'ái sa kò nqarikg'ai koe
 bóòse, ncěe khòès kò cáms khama ii qgáian hàna
 sa, me kò nxoe ba nqàrèa sa ka nqãaka hàna, si
 kò x'aian dis cábás 12 tçonònàn úúa sa tcúúa sa koe
 hàna. ² Ncãà nes kò úúa, a ábà qàe koe hãa, a ábàn
 di thòònàn úúa, khamas kòo kg'ae. ³ Si kò c'ěes x'ái sa
 gaicara nqarikg'ai koe bóòse, ka bóò, ncòàm cg'ao-
 dxoom kiam 7 tcúúan hěé naka 10 nxãàn hěéthěé
 úúa ba hàna, a kò 7 cábàn x'aian di tcúúa ba koe
 úúa. ⁴ Tsáóa ba kò nqoana zi xg'ae zi nqarikg'ai
 di tçonònàn di zi koe guu a cúí sa xgàia tçg'òó, a
 nqõómkg'ai koe tcheèagu. Kam kò nxãaska cg'ao-
 dxoo ba khòès ẽe ábà kg'oanas cookg'ai koe téé,

nxãasegam gha gas dim cóa ba ãem ko ábàè kaga tòm ka. ⁵ Si kò kg'ádòm cóa ba ábà, ncêe ko hàà *nqôóm di zi qhàò zi wèé zi qano dxòm cgoa tc'aa-cookg'ai* ba. Igabam kò gas dim cóa ba ntcàuè, a ba a Nqarim koe úúè, Gam dis ntcôó-q'oos x'aian dis koe. ⁶ Si kò khòè sa bèe a qãáka qgóéa síí, Nqarim x'ãè-q'ooan kg'ónòda máá sia hãa koe, ncêe gaa koes gha hãa, a 1,260 cáman xáròè koe.

Mikaele ba ko cg'ao-dxoom cgoa x'ãàku

⁷ Si ncôo sa nqarikg'ai koe tãe. Mikaele ba hãé naka gam di xu moengele xu hãéthhãe kò cg'ao-dxoom cgoa x'ãàku. Me kò cg'ao-dxoo ba hãé naka gam di xu moengele xu hãéthhãé gaxu cgoa x'ãàku.

⁸ Igabam kò *cg'ao-dxoo ba* tààè, i nxãaska x'ãè-q'ooa ba nqarikg'ai koe kaà. ⁹ Me kò cg'ao-dxoo ba, cg'aom ncêe ncíí, a dxãwa me e ta ko ma tcièè, a satana ii, a wèém nqôóm dim qàè-qaeku-kg'ao ba, nqôómkg'ai koe xaoa guuè, xu kò gam di xu moengele xu gam cgoa ga xaoa guuè.

¹⁰ Ra kò nxãaska kaïam dòm ba nqarikg'ai koe kóm, me ko máá:

“Ncêeska i Nqarim di kgoarakuan hààraa,

i Gam di qarian hààraa,

naka Gam di x'aian hãé,

naka qarian Gam dim *nqòòkaguèa hãam* Krestem di hãéthhãé e.

Gatá ka qõese ga ne dim chìbi-chibi-kg'ao ba xaoa guuèa khama,

ncêe ko gatá dim Nqarim cookg'ai koe

koaba ba hãé naka ntcùú ba hãéthhãé chìbi-chibi ne ba.

¹¹ Ghùu-coam di c'áòan cgoa hãé

naka Nqarim di kg'uian tseegukaguan ka hěéthěé
ne tàà mea hãa;

a kò gane dis kg'õè sa táá tòóa mááse,
igabaga ne kò x'óóan kg'ónòsea máána hãa.

¹² Gaa domka méé tu qãè-tcao, oo nqarikg'aiè,
naka gatu èe gaa koe x'ãèa hãa tu hěéthěé e!
Igaba i gha cg'ãè ii gatu ka, oo nqõók'g'aiè,
naka tshàa-dxooan hěéthěé e,
dxãwa ba gatu koe xoana hãa,
kaisa xgòan cgoa khama.

Q'anam hãa gam di x'aèa ne xòm m sa khama!"
tam méé.

¹³ Eëm kò cg'ao-dxoo ba bóò, nqõómkg'ai koem
xaoa xòóèa sa, kam kò kg'ám cóa ba ábà hãas khóè
sa qae. ¹⁴ Igabas kò khóè sa tcgàmà tsara kaias
xães di tsara máàè, nxãasegas gha cg'ao ba tsãéa
guu, a qãáka síi hãa ka, qgám kg'ónòas kò mááèam
koe, qgám ncèes kò síi hãa a x'aè ba xáròè ba, kuri
tsara hěé, naka kurim nqàè-q'oo hěéthěé e. ¹⁵ Me
kò cg'ao ba khóè sa ko xùrise tshàam di khama noo
tshàan kg'áma ba koe guu a tcg'òó, nxãasega i gha
xgàia tcg'òó si ka. ¹⁶ Igabam kò nqõó ba khóè sa
hùi, a ba a kg'áma ba xgobekg'am, a èem tshàam
ncèem ko cg'ao-dxoo ba kg'áma ba koe guu a tcg'òó
ba tòm. ¹⁷ Me cg'ao-dxoo ba khóès koe kaisase
xgòà, a ba a kò tcg'oa a síi wèé cóaa sa cgoa ga
ncõoan kúrú, gane èe ko Nqarim di x'àèan qgóóa
qaria ne, a ko wèé x'aè ka Jeso ba tseegukagu ne.
¹⁸ Me kò cg'ao-dxoo ba tshàa-dxooan di góman koe
téé.

13

Tc'ãà dim kg'oo-coa ba

¹ Ra kò kg'oo-coa ba bóò, me tshàam koe guu a ko tcg'oa, 10 nxãàn hěé, naka 7 tcúúan hěé, naka 10 cábán x'aian di hěéthěé kò nxãaa ba koe úúa ba, me kò Nqari ba ko cóè cg'òèan wèé tcúúa ba koe úúa. ² Kg'oo-coam ēer kò bóò ba kò q'òèm khama ii, i kò nqàrèa ba bera dian khama ii, i kò kg'áma ba gàman dian khama ii. Me kò cg'ao-dxoo ba gam di qarian hěé naka gam di ntcõó-q'ooan x'aian di hěé naka kaia tsééan di qarian hěéthěé gaam kg'oo-coa ba máà. ³ Si kò gaam kg'oo-coam dis tcúús c'ēe sa cg'ãès xg'am sa úúa, x'óóam ga kò hãa sa, igabas kò gaas xg'am̄s kaia sa ts'irĩa hãa, me kò wèém nqõó ba kaias ares cgoa kg'oo-coa ba xùri. ⁴ Ne kò khòè ne cg'ao-dxoo ba dqòm, qaria bam kò kg'oo-coa ba máà khama, a ne a kò *gataga* kg'oo-coa ba dqòm, a ko máà: “Dìina kg'oo-coam khama ii? Dìina gha gam cgoa ncõoan kùrú?” témé.

⁵ Kg'oo-coa ba kò kg'áman máàè, dqòmsean di kg'uia nem gha kg'ui di i, naka Nqari ba cóèan di hěéthěé e. Me kò qarian máàè, 42 nxoea nem gha gam di tsééan kùrú ka. ⁶ Kg'áma bam kò xgobekg'am, a Nqari ba cóè, a cg'òèa ba cóè, a ba a Nqarim x'ãèa hãa qgái hěé naka gane ēe nqarikg'ai koe x'ãèa hãa ne hěéthěé cóè. ⁷ Qaria nem kò máàè, ēe tcom-tcomsa ne cgoam gha ncõoan kùrú di i, a tàà ne e. A ba a kò wèém *nqõóm di zi qhào zi tc'amkg'ai* koe hěé, khòè ne koe hěé, naka tam xu koe hěé, naka xg'ae zi koe hěéthěé qarian máàè. ⁸ Ne gha wèé ne ēe nqõómkg'ai koe x'ãèa hãa ne dqòm me, ncēe nqõóm dis tshoa-tshoases koe i kò guu a cg'òèa ne kg'òèan dis tcgāyas koe góáè tama ne, Ghùu-coam ncēe kò cg'òèam dis koe.

⁹ Ncèè khòèm kò tceean úúa hãa ne méém kóm:
¹⁰ Ncèè c'èem khòèm gha qáéès kòo qaase
 nem gha qáéè,
 a ncèè c'èem khòèm gha ntcàum cgoa cg'õòès kò
 qaase
 nem gha ntcàum cgoa cg'õòè.
 Ncèe sa ko máá, tcom-tcomsa ne khòè ne Nqarim
 di ne méé ne qarika téé naka dtcòm, témé.

Cám dim kg'oo-coa ba

¹¹ Ra kò nxãaska c'èem kg'oo-coa ba bóò, me
 nqõómkg'ai koe guu a ko tcg'oa. Ghùu-coam di
 nxãàn khamam kò ma cám nxãàn úúa, a kòo cg'ao-
 dxoom khama ma kg'ui. ¹² A kò tc'ãà dim kg'oo-
 coam di qarian cgoa hàna baa koe wèé tsééan gam
 di ga kúrú. A ba a nqõó ba hëé naka nqõómkg'ai
 koe x'ãèa hãa ne hëéthëé kúrú ne tc'ãà dim kg'oo-
 coa ba dqòm, ncèe gam dis xg'amès ncèe x'óóam ga
 kò hãas xg'ao ts'irì ba. ¹³ Me kaia a *are-aresa zi*
 x'ái zi kúrú, a ba a khòè ne cookg'ai koe nqarikg'ai
 koe guu a nqõómkg'ai koe hàà c'ee ba kúrú. ¹⁴ Gaa
 zi x'ái zi cgoam kò nqõómkg'ai koe x'ãèa ne khòè
 ne qàe-qae, x'ái zi ncèem kò tc'ãà dim kg'oo-coam
 cookg'ai koe qarian máàèa hãa, kúrú zim gha ka
 zi. A ba a kò nqõómkg'ai koe x'ãèa ne khòè ne
 bìrí, kg'oo-coa ba méé ne sere-sere sa kúrúa máá
 sa, ncèe kò ntcàum cgoa thòò-thòòèa igaba kg'õèa
 ba. ¹⁵ Qaria nem kò máàè, kg'oo-coam dis sere-
 sere sam gha tc'ãán máà, si sònò di i, nxãasegas
 gha gaam kg'oo-coam dis sere-sere sa kg'ui ka, a
 gane èe gaam kg'oo-coam dis sere-sere sa dqòm
 tama ne kúrú ne cg'õòè ka. ¹⁶ Wèé ne khòè nem
 kò chùi, kg'àò xòè dim tshàum koe kana còoa ne

koe ne gha x'ái sa tòó cgaeè ka. (Cg'árén ga hěé naka kaian ga hěé, qguùan ga hěé naka dxàuan ga hěé, kgoarasean ga hěé naka qāan ga hěéthěé e.)

¹⁷ Nxiāsega i gha táá cúí khòè ga c'ěes gúù sa x'ámá kana x'ámágu ka, gaas x'ái sa úú tama a, ncěe kò gaam kg'oo-coam di cg'òè ii sa, kana cg'òèa ba di nxáráse-q'oo ii sa.

¹⁸ Ncěes gúù sa ko tc'ěean qaa. A ncěè c'ěem khòèm kò tc'ěega ii ne méém gaam kg'oo-coam dim nxáráse-q'oo ba nxárá xg'ae. Khòèm dim nxáráse-q'oo me e ke, me gam dim nxáráse-q'oo ba 666 me e.

Tǎáka zi x'ái zi (14–15)

14

Ghùu-coa ba hěé naka Gam di ne khòè ne hěéthěé e

¹ Ra kò nxiāaska bóò, a cookg'aia te koe Ghùu-coa ba bóò Me Siona dim xàbim koe tééa-těe, i kò 144,000 khòèan Gam cgoa hàna, ncěe kò còoa ne koe Gam di cg'òèan hěé naka Gam ka xòòm di cg'òèan hěéthěé góásea ne. ² Ra kò c'ěem ts'oom nqarikg'ai koe guua hãa ba kóm, me tòè ko tshàan khama xam, a kaia kg'ui-q'ooan túúan di khama xam. Ncěer kò kóma hãam dòm ba kò harepa cii-kg'ao ne dim khama xam, ne ko gane di harepan cii. ³ Ne kò x'aian dis ntcǎó-q'oos cookg'ai koe hěé naka 4 xu kg'oo-coa xu kg'òèa hãa xu cookg'ai koe hěé naka kaia xu cookg'ai koe hěéthěé kǎbam cii ba nxáè. Cúí khòè ga kò cii ba táá xгаа-xgaase, ěe 144,000 ne cúí ne ne e kò ii, ncěe kò nqǎómkg'ai koe guu a x'ámá tcg'òóèa hãa ne. ⁴ Ncěe xua ěe kò táá khòè zi cgoa xóé xu khòè xu u, q'ano iise xu kò

qgóósea hãa khama. Ghùu-coa ba xu kò wèe qgáian ãem ko qõò koe xùri. Khòe ne xg'aeku koe xu kò x'ámá tcg'òóèa hãa, tc'ãà di tc'ároan Nqarim di iise naka Ghùu-coam dian hēéthēé e. ⁵ Gane di kg'áman koe i kò cúí tshùù-ntcõa ga táá hòèè, káà chibi ne e kò ii khama.

Nqoana xu moengele xu

⁶ Ra kò nxãaska c'ẽem moengele ba bóò, me ko nqarikg'ai nqáè koe ko tsãéa te, a chõò tama qãè tchõàn úúa, a ko ãe nqõómkg'ai koe x'ãèa hãa ne koe hēé naka *nqõóm di zi qhàò zi wèé zi koe hēé*, naka wèé zi xg'ae zi koe hēé, naka taman koe hēé, naka khòe ne koe hēéthēé nxàe e. ⁷ Kaiam dòm cgoam kò máá: “Nqari ba q'áò naka x'áakagu Me. Gam di xgàrakuan dim x'aè ba hààraa ke, naka dqomè Me Gaam ãe nqarikg'ai hēé naka nqõókg'ai hēé, naka tshàa-dxooan hēé, naka wèe qgáian tshàan ko tcg'oa hēéthēé kúrúa hãa ba,” témé.

⁸ Me kò c'ẽem moengelem cam di ba xùri me, a máá: “Cg'áéa baa, cg'áéa baa, Babilonem kaia ba, gaam ncëe *nqõóm di zi qhàò zi wèé zi kúrú zi gõéan kg'áà hãa ba*, cg'áràn kúrú di i, Nqarim di xgóàn ko óága gõéa ne,” témé.

⁹ Me kò nqoana dim moengele ba xùri tsara a, a kaiam dòm cgoa kg'ui a máá: “Ncèè c'ẽem khòem kò kg'oo-coa ba hēé naka gam dis sere-sere sa hēéthēé ko dqomè, a x'ái sa còoa ba koe kana tshàua ba koe úúa nem ¹⁰ gha gaam igaba thēé Nqarim di xgóàn di gõéan kg'áà, ncëe qabukaguè tama a, a kubis Gam di xgóàn dis koe ntcãaèa a. C'eean cgoa hēé naka salefan hēéthēé cgoam gha tcom-tcomsa xu moengele xu hēé naka Ghùu-coam cookg'ai koe

hěéthěé thõò-thõòè. ¹¹ I gha gane di thõò-thõòèan di ts'énèan chõò tamase qaò, ne sãa di x'aèan úú tama, koaba ba hěé naka ntcúú ba hěéthěé e, gane ěe ko kg'oo-coa ba hěé naka sere-serea ba hěéthěé dqom̄ ne, naka wèem ěe cg'õèa ba dis x'ái sa hòòà ne hěéthěé e.”

¹² Ncĕe sa ko máá, tcom-tcomsa ne khòè ne Nqarim di ne méé ne qarika téé, témé - gane ěe ko Nqarim di x'aèan hěé naka Jesom di dtcòm̄an hěéthěé qgóóa qari ne.

¹³ Ra kò dòm̄ ba kóm̄ me nqarikg'ai koe guua hãa a ko máá: “Ncĕe sa góá: Ts'ee-ts'eekg'aièa nea ěe ko Nqarim koe x'óó ne, ncĕem x'aèm̄ koe guu a,” témé. Me Tcom-tcomsam Tc'ĕe ba máá: “Èè, ts'ee-ts'eekg'aièa nea, sãa ne gha gane di tsééan koe, i gha gane di tsééan xùri ne khama!” témé.

Nqõóm di tcuùè-q'ooa ne

¹⁴ Bòòr kò, a cookg'aia te koe q'úús túú-c'òò sa bóò. Gaas túú-c'òòs koe kò ntcõe ba kò Khóèm̄ dim Cóm̄ khama ii, a gautan dis cábás x'aian di sa tcúúa ba koe úúa, a ba a kò q'ãe cgoa dim xgàom̄ ts'èè ba tshàua ba koe úúa. ¹⁵ Me kò c'ĕem moengele ba tempelem koe guu a tcg'oa, a kiam dòm̄ cgoa gaam ěe kò túú-c'òòs koe ntcõe ba q'au, a ko máá: “Tsarim xgào ba tcãà naka gaam cgoa tcuù, tcuùan dim x'aè ba hààraa hãa, nqõómkg'ai dian ncĕe tcuùè ko ne kaisase x'ãéa hãa ke,” témé. ¹⁶ Me kò nxãaska gaam ěe túú-c'òòs koe ntcõe ba xgào ba nqõómkg'ai koe nqáékagu, me nqóó ba tcuùè.

¹⁷ Me kò c'ĕem moengele ba tempelem nqarikg'ai dim koe guu a tcg'oa. Gaam igabam kò q'ãe cgoa dim xgàom̄ ts'èè ba qgóóa.

18 Me kò c'ëem moengele ba altaram koe guu a tcg'oa, moengelem ncëe c'eean koe qarian úúa ba, me kò gaam ãe kò ts'éèm xgào ba qgóóa ba kaim dòm cgoa tcii, a máá: “Tsarim xgào ba tcãà naka nqõóm di kg'oman di tc'áróan tcuù cgoa me, gaan di tc'áróa ne x'ãéa hãa ke,” témé. 19 Me kò moengele ba nxãaska gam dim xgào ba nqõómkg'ai koe nqáékagu, a ba a nqõómkg'ai di kg'oman tcuù, a gõéan ko kúrúès qgáís ncëe Nqarim di xgóàn di iis koe xaoa tcãà a. 20 I kò kg'oman x'áé-dxoom ka tchàa koe náà tò-m-tommè, gõéan ko kúrúès qgáís koe, i c'áòan gaas qgáís koe guu a tòè, a càuse, a bii di tórm kgòrean ko téé khama noose síí, 300 kilomitar a di qáò-q'ooan khama noose.

15

7 xu moengele xu di zi cg'ãè zi chõò di zi

1 Ra kò nxãaska c'ëes kaias are-aresas x'ái sa nqarikg'ai koe bóò: moengele xu 7 xu ncëe kò 7 cg'ãèan úúa xu - ncëe chõò di i, gaan koe i kò Nqarim di xgóàn chõò khama.

2 Ra kò c'ëes gúù sa bóò, tshàam ts'óó-c'õán khama ii ba, me c'eean cgoa tcg'omesea. A ra a kò gataga gane ãe kò kg'oo-coa ba tàà hãa ne hëéthéé bóò, *kg'oo-coam* ncëe kò sere-sere sa kúrúá mááèa hãa, i kò cg'õèa ba nxáráse-q'oom ka x'áièa ba. Tshàam qàe koe ne kò téé-tëe, Nqarim máà nea hãa zi harepa zi qgóóa hãase. 3 Ne kò Moshem dim cii ba nxáè, Nqarim dim qãà ba, naka Ghùu-coam dim cii ba hëéthéé e, a ko máá: “Tsari tsééa nea kaia, a are-aresa a. Oo, X'aiga Tsi Nqari Tsee, Qari Tsi wéé Tsee! Tsari dàò a nea tchàno a tsegu u,

oo, X'aiga Tsi *nqõóm di zi qhàò zi di Tseè!*

⁴ Dìina gha táá q'áò Tsi,

oo, X'aiga Tsi Nqari Tseè,

a cg'õèa Tsi táá x'áàkagu?

Tsáá Tsia cúisega tcom-tcomsa Tsi i.

Nqõóm di zi qhàò zi wèé zia gha hàà

a Tsáá cookg'ai koe dqom khama,

tchàno tsééan Tsaria x'áísea hãa khama,”

témé.

⁵ Ncëes gúùs qãá q'oo koer kò nqarikg'ai koe tempele ba bóò, xhàro-dxoom ncëe Nqarim ko khòè ne cgoa kg'uim koe, me nqàè koe hànám qgài ba xgobekg'amsea. ⁶ Xu kò gaxu moengele xu 7 xu gaa koe guu a 7 cg'ãèan cgoa tempelem koe tcg'oa. Q'úú qgáian tcaàko xu kò hana, a kò gautan di bànéan dxùua xu koe qáéa. ⁷ Me kò 4 xu kg'oo-coa xu kg'õèa hãa xu ka c'èe ba nxãaska 7 xu moengele xu gautan di zi gàba zi 7 zi máà, chõò tamase ko kg'õèm Nqarim di xgòàn ka kò cg'oèa hãa zi. ⁸ Me kò tempele ba Nqarim di x'áàn hëé naka Gam di qarian hëéthëé koe guua ts'énèan ka cg'oè-cg'oeè. I kò cúí khòè ga tempelem koe tcãà tama, i nxãakg'aiga qõò a síí 7 cg'ãèan moengele xu 7 xu di chõòkaguè.

7 zi gàba zi Nqarim di xgòàn di zi (16)

16

¹ Ra kò nxãaska kiam dòm tempelem koe guua hãa ba kóm, me ko moengele xu 7 xu bìrí a ko máá: “Qõò xao naka nqõómkg'ai koe síí Nqarim di xgòàn di zi gàba zi 7 zi ntcãàgu,” témé.

² Me kò tc'ãà dim moengele ba qõò a síí gam dis gàbas dian nqõómkg'ai koe ntcãagu, zi kò cg'ãè a thõò zi chibi zi khòè ne koe tcg'oa, èe kò kg'oo-coam dis x'ái sa úúa ne hěé naka gam dis sere-sere sa kòo dqomà máá ne hěéthěé e.

³ Me kò cãm dim moengele ba gam dis gàbas dian ntcãagu tshàa-dxooan koe, i tshàan kabise a x'óóam khòèm di c'áòan khama ii, i kò tshàan q'oo koe hàna kg'õèa gúùan wèé ga x'óó.

⁴ Me kò nqoana dim moengele ba gam dis gàbas dian ntcãagu tshàa xu koe hěé, naka wèé qgáian tshàan kò tcg'oa koe hěéthěé e, i kò kabise a c'áòan kúrú. ⁵ Ra kò tshàan dim moengele ba kóm, me ko máá:

“Tchàno Tsi i,
Tsáá ncěe hàna
a kò kg'aiga hàna Tsi,
ncěe tcom-tcomsa Tsi,
xgàrakuan ncěe koe Tsi tchàno Tsi i.

⁶ Tcom-tcomsa ne hěé naka porofiti xu hěéthěé di c'áòà ne ne kò ntcãàgua,
Tsi kò c'áòan màà ne ne kg'áà,
èe ne kòo ma qaa khama
gane di zi tséé zi cgoa,”

tam méé. ⁷ Ra kò altara ba kóm, me ko xòà a ko máá:

“Èè, X'aiga Tsi Nqari Tsi qari Tsi wèé Tseè,
Tsari xgàrakua ne tseegu a tchàno o,”
témé.

⁸ Me kò 4 dim moengele ba gam dis gàbas dian cáms koe ntcãagu, si kò qarian máàè, khòèa nes gha c'eean cgoa dàò di i. ⁹ Ne kò khòè ne cáms di kùruan kaia ka dàòè, a kò Nqarim di cg'õèan còè,

Gaam ãe ncãe zi cg'ãe zi di qarian kò úúa hãa ba, a ne a kò táá chibi bóòse a kabise a Nqari ba dqòm.

¹⁰ Me kò 5 dim moengele ba gam dis gàbas dian kg'oo-coam dis ntcõó-q'oos x'aian dis koe ntcãagu, i kò gam di x'aian ntcùú-ntcuuè. Ne kò khòè ne thòòan ka kaán tam, ¹¹ a ne a nqarikg'ai dim Nqari ba gane di thòòan hëé naka chìbian hëéthëé domka cóè. A kò táá ãe ne kúrua hãa zi gúù zi koe chibi bóòse.

¹² Me kò 6 dim moengele ba gam dis gàbas dian Eferatase dim tshàam kiam koe ntcãagu, i gaam tshàam di tshàn kaà, nxãasegam gha dàòm cáms ko tcg'oam xòèm di xu x'aiga xu di ba kg'ónòè ka. ¹³ Ra kò nqoana cg'ãe tc'ëean bóò, ncãe ko cg'ao-dxoo ba hëé, naka kg'oo-coa ba hëé, naka porofitim tshúù-ntcõa ba hëéthëé xu kg'ám q'oo koe tcg'oa a, i dqòean khama ii. ¹⁴ Tc'ëean ncãea kò dxãwan di i, a kò *are-aresa* zi x'ái zi kúru, a kò wèém nqõóm di xu x'aiga xu koe síí, nxãasega i gha síí ncõos koe xg'ae-xg'ae xu ka, Nqarim Qarim wèém dim cáím kiam ka.

¹⁵ (*Nqari ba ko máá*: “Bóò, ts'ãà-kg'aom khamar ko ma hàà. Ts'ee-ts'eekg'aièa baa ãe kókòda a qgáa ba qgóóa kg'ónòda ba, táám gha nxãasega qg'ae-cgaease qòòate ka, a ba a khòè ne xg'aeku koe táá sau-cgaease hãa ka,” témé.)

¹⁶ Ncãe tc'ëea nea kò x'aiga xu xg'ae-xg'ae, qgáim ãe ko Hebera dis kg'uis ka Hare-Magetone ta ko ma tcièm koe.

¹⁷ Me kò 7 dim moengele ba gam dis gàbas dian tc'ãán q'oo koe ntcãagu, me kò kiam dòm ba tempelem koe guu a tcg'oa, x'aian dis ntcõó-q'oos koe a máá: “Xg'araa ia,” témé. ¹⁸ I nxãaska túú-teben hëé

naka ts'oo-q'ooan hěé naka túúan di kg'ui-q'ooan hěé naka nqǒóm di cgùruan hěéthěé kúrúse. Ncěes cgùru sa kò kaisase kaia, si qanega gatà iis gùù sa kúrúse tama, khóèan nqǒómkg'ai koe tshoa-tshoa a hãa koe ga guu a. ¹⁹ Me kò x'áé-dxoom kaia ba nqoana q'oro q'aa-q'aaè, i kò nqǒóm di zi qhàò zi di x'áé-dxooan cg'áé. Me kò Nqari ba kiam Babilone ba tc'ěe-tc'ěese, a ba a gǒéan dis kubis Gam di xgòàn kaia di sa máà me. ²⁰ I kò tshàam ka nxàma-nxàmaèa nqǒó-coan wééan ga gàri a kaà, i kò cúí xàbì ga táá hòòse. ²¹ I kò kaia tsǒàn nqarikg'ai koe guu a khòè ne koe tcheè, 50 qóm-q'oo khama noo qómàn kò úúa a. Ne kò khòè ne ncěes gúùs cg'áès tsǒàn dis domka Nqari ba cóè, ncěes cg'áè sa kò kaisase tshúù si i khama.

**Babilonem di cg'áé-q'ooan hěé,
naka kg'oo-coam dis tààè sa hěé,
tshúù-ntcǒa di xu porofita xu hěé,
naka dxãwa ba hěéthěé e
(17–20:10)**

17

Cg'árà-kg'ao sa hěé naka kg'oo-coa ba hěéthěé e

¹ Kam kò nxãaska 7 zi gàba zi qgóóa xu moengele xu 7 xu ka c'ěe ba hàà cgae te, a hàà bìrí te a máá: “Hàà nakar hàà kias cg'árà-kg'aos di xgàrasean x'ái tsi, ncěe kái tshàan tc'amkg'ai koe ntcǒe sa! ² Ncěe x'aiga xu nqǒómkg'ai di xu gas cgoa cg'áràn kúrúa hãa sa, ne kò nqǒóm di ne x'ãè-kg'ao ne gas di cg'áràn di gǒéan nqàre sa,” témé.

³ Kam kò nxãaska tc'ẽem koe sée te, a qãáka úú te. Ra kò khòè sa bóò si ncoàm kg'oo-coam tc'amkg'ai koe ntcõe, ncẽe gam koe i kò Nqari ba ko còè cg'òèan cg'oèa hãa ba, me 7 tcúúan úúa naka 10 nxãàn hěéthěé e. ⁴ Si kò khòè sa tsãáse ncoàse hana, a kòo gautan ka hěé, naka t'òè zì nxõá zì ka hěé, naka tcaàko nxõán cgoa kúrúèa qg'amàn ka hěéthěé x'áà. Tshàua sa koes kò gautan dis kubi sa qgóóa, si cg'ãè zì gúù zì hěé naka gas di cg'áràn di cg'urian hěéthěé ka cg'oèa hãa. ⁵ Gas di còoan koe i kò chómseas gúù sa ko nxàe cg'òèan góásea:

“KAIAS BABILONE SA,

CG'ÁRÀ-KG'AO ZI KA XÕÒ SA

NAKA CG'ÃÈ ZI NQÕÓMKG'AI DI ZI HĚÉTHĚÉ DI
SA,”

ta ma góásea a. ⁶ Ra kò khòè sa bóò, si tcom-tcomsa ne di c'áòan ka nqàrea hãa, gane ãe Jesom di ne nxàea tseegukagu-kg'ao ne di c'áòane.

Eër ko bóò si kar kò kaisase are. ⁷ Igabam kò moengele ba bìrí te a ko máá: “Dùús domka tsia area? Ncẽes khòès di zì gúù zì chómsea zir gha bìrí tsi, naka ães qábìà hãam kg'oo-coam 7 tcúúan hěé naka 10 nxãàn hěéthěé úúam di zì hěéthěé e. ⁸ Kg'oo-coam ãe tsi ko bóò ba kò hanaa, igabam ncẽeska káà me e, a ba a gha hàà chõò-q'oo úú tamam haém q'oo koe guu a qaò, a gha tcg'oa a síi kaakaguè. Nqõómkg'ai di ne x'ãè-kg'ao ne, ncẽe gane di cg'òèan nqõóm tshoa-tshoasea koe guu a kg'òèan dis tcgãyas q'oo koe góáè tama ne gha are, gaam kg'oo-coa ba ne ko bóò ne. Hànam kò hãa, igabam ncẽeska káà me e, a gha gaicara hàà khama.

⁹ “Ncẽes gúù sa tsi kò kóma q'ãa kg'oana ne i ko

tc'ëean qaase. 7 xu tcúú xua 7 xu xàbì xu u, ncëes ko khóè sa gaxu koe ntcõe xu. ¹⁰ Gataga xu 7 xu tcúú xu 7 xu x'aiga xu u. 5 xua kò cg'áé, me c'ëe ba qanega x'aiga me e, me c'ëe ba qanega hàà tama - hààm kò nem gha hàà cg'orò x'aè-coan cúí ga hãa. ¹¹ Kg'oo-coam ncëe kò hànaa ba, a ncëeska káà ii ba, nxãa ba 8 di me e, igabam 7 xu ka c'ëe me e, a ba a gha síí cg'õòè.

¹² “I nxãaska 10 nxãàn ãe tsi kò bóò o, nxãan 10 xu x'aiga xu u, ncëe qanega x'aian máàè ta ga hãa xu, igaba xu gha hàà cúím aoara ba gaam kg'oo-coam cgoa x'aiga xu gha ii di qarian hòò. ¹³ Ncëe xua cúís tc'ëe sa úúa, a ko gaxu di qarian hëé naka gaxu di tsééan di qarian hëéthëé kg'oo-coa ba máà. ¹⁴ Ncõoan xu gha Ghùu-coam cgoa kúrú, Me gha Ghùu-coa ba tàà xu, x'aiga xu òim X'aiga Me e, a kaia xu x'aiga xu òim kaia X'aiga Me e khama. Ne gha Gam cgoa hàna ne ãe tciièa, a nxará tcg'òòèa, a tcom-tcomsa ne ne e,” tam moengele ba méé.

¹⁵ A ba a bìrí te a máá: “Tshàan ãe tsi kò bóò, ãe cg'árà-kg'aos gaan koe ntcõóa-ntcõe e, nxãa nea kái ne khóè ne hëé, naka xg'ae zi hëé, naka nqõóan di zi qhàò zi hëé, naka tam xu hëéthëé e. ¹⁶ Nxãà xu 10 xu ãe tsi ko bóò xu hëé naka kg'oo-coa ba hëéthëéa gha cg'árà-kg'ao sa hòre. Cg'ãa-cg'anasekagu si i gha, a qg'aè-cgaekagu si, a gha cgàaa sa kg'oo, a c'ëean cgoa dàò si. ¹⁷ Nqari ba tcáóa xu koe tcãà ana hãa khama, Gam ko tc'ëe sa xu gha kúrú, a gha cúí tc'ëe ka, a gaxu di x'aian di qarian kg'oo-coa ba máà, i gha nxãakg'aiga síí Nqarim di kg'uian tseegukaguè ka. ¹⁸ Khóès ãe tsi ko bóò sa kaia x'áé-dxoo me e, ncëe nqõómkg'ai di xu x'aiga

xu koe qarían úúa ba.”

18

Babilonem di cg'áé-q'ooa ne

¹ Ncēe zi gúù zi qāá q'oo koer kò c'ēm moengele ba bóò, me nqaríkg'ai koe guu a ko xōa, kaia qarían úúa ba, me kò nqōó ba gam di x'áàn ka x'áà-x'aaè.

² Kaiam dòm cgoam kò kg'ui a ko máá:

“Cg'áéa baa, cg'áéa baa, Babilonem kaia ba!

Dxāwan x'āèa hāa qgáa nem kúrúa,

naka wèé zi tc'ēe zi cg'āè zi di x'āè-q'ooan hēéthēé e,

x'āè-q'ooan wèés tsarás kg'ooè tamas di hēé,

naka x'āè-q'ooan wèém kg'oo-coam kg'ooè tama,

a hòrèam di hēéthēé e.

³ Nqōóm di zi qhàò zi wèé zia

gas di cg'áràn di xgòà gōéan kg'áà hāa,

xu nqōómkg'ai di xu x'aiga xu gas cgoa cg'áràn kúrúa,

xu nqōómkg'ai di xu x'ámágu-kg'ao xu qguàa hāa,

gas di xaù-q'ooan kaia ka,”

témé.

⁴ Ra kò nxāaska c'ēm dòm ba nqaríkg'ai koe guu a kóm, me ko máá:

“Tiri tu khòè tuè, tcg'oaragu si,

gas di chìbian koe tu gha táá tcāa ka,

naka tua gha nxāasega táá gas di xgàràèan koe tcāa.

⁵ Gas di chìbia nea dtcōoa qaòkaguèa khama,

a nqaríkg'aian koe ga sía,

Me Nqari ba gas di cg'āè cauan tc'ēe-tc'ēesea hāa.

⁶ Kābise naka máà si,

ēes ko ma gasa máà tua khamaga ma,

naka cam q'oro suruta si gas di tsééan koe.

Cám q'oro cg'oè-cg'oea máá si,
kubis ães kò cg'oè-cg'oegas koe.

⁷ Eẽs kò ma x'ààkaguse a karean máàsea hãa
khama noose xgàra si
naka thõðan máa si.
Tcáóa sa koes ko máá:
'X'aigas dxàe sa ntcõe,
dxàe-ntcõar tama ra a,
cuiskagar thõð-tcaoa hãase kg'aea tite,'
témé khama.

⁸ Gaa domka i gha gas di cg'ãean cúim cáim ka hàà:
tcìian hẽe naka tshúù-tcaoan hẽe, naka xàbàn
hẽéthẽe e.

Si gha c'eean cgoa dàdè,
X'aigam Nqari ba qarian úúa,
ncẽe ko xgàra si ba khama,"
tam méé.

⁹ Eẽ xu ko nqõóm di xu x'aiga xu, ncẽe kò gas
cgoa cg'áràn kúrú, a kòo nqõómkg'ai di karean gas
cgoa tc'õó xu, dào-q'ooa sa di ts'énèan bóò ka xu gha
kg'ae, a xu a gha thõðkase kg'ae cgae si. ¹⁰ Nqúù ka
xu gha téé, gas di thõðan di q'àðan domka, a xu a
gha máá:

"Haò, cg'ãè i gha ii!

Cg'ãè i gha ii, haò, kaim x'áé-dxoo ba!

Haò, Babilone ba, qarian dim x'áé-dxoo ba!

Cúim aoaram q'oo koe i tsari xgàrakuan hààraa!"
témé.

Q'úúm bìim dim qábì-kg'ao ba

¹¹ Xu gha nqõómkg'ai di xu x'ámágu-kg'ao xu
kg'ae, a thõðkase kg'ae cgae si, cúí khóè ga gaxu
di gúùan gaicara x'ámá hãa tite khama: ¹² gauta di
gúùan hẽe, naka selefera dian hẽe, naka t'òè nxõán

hěé, naka tcaàko nxōán hěé, naka q'úú qgáían hěé, naka tsāáse ncoà qgáían hěé, naka tcaàko qgáían hěé, naka ncoà qgáían hěé, naka wèé hìi-ghàòan qāè hm̄m-xg'āò hěé, naka tcoà di nxāàn cgoa kúrúèa zi gúù-ghàò zi wèé zi hěé, naka kaisa mar-ian ko tc'òà hìian cgoa kúrúèa zi gúù-ghàò zi wèé zi hěé, naka tcg'aian hěé, naka qanoan hěé, naka tc'úúan úúa nxōán hěé, ¹³ naka kinamone hěé, naka tsóòberean hěé, naka qāè hm̄m-xg'āò gúúan tcgáuse di hěé, naka tshāán hěé, naka qāè hm̄m-xg'āò gúúan hěé, naka gōéan hěé, naka nxúian hěé, naka péréan hěé, naka xháràèa péréan hěé, naka ghòèan hěé, naka ghùuan hěé, naka bìian hěé, naka kara zi hěé, naka qāàn hěé, naka khóèan di kg'ōèan hěéthěé e. ¹⁴ Ncēeta ne gha méé: “Wèé cgùrian ncēe sari tcáoan kò xgónèa hāa ne tcg'oa cgae sia. Wèé qguúan hěé naka gúù zi wèé zi t'òè-t'òe si ko zi hěéthěéa kaàraa hāa, a cuiskaga gaicara hòdè tite,” témé. ¹⁵ X'ámágu-kg'ao xu ncēe kò ncēe zi gúù zi x'ámágu xu, a kò gaas koe qguù xu, nxāa xua gha gas di thōòan di q'áòan domka nqúù ka téé, a gha kg'ae, a kaisase thōòkase kg'ae cgae si, ¹⁶ a máá:

“Haò, cg'āè i gha ii!

Cg'āè i gha ii, haò, kaim x'áé-dxoom
ncēe q'úús qgáí sa hānas *khóès khama* ii ba,
tsāáse ncoàse hāna sa,
a ko gautan ka hěé, naka t'òè nxōán ka hěé
naka tcaàko nxōán ka hěéthěé tcaà sa!

¹⁷ Cúím aoaram ka
i ncāa wèé x'aian ncēe ga cg'āa-cg'anasekaguè!”
témé.

Me gha wèém chùì-kg'aom skepean di ba hěé
naka q'ábà-kg'ao ba hěé naka skepean ko qōòkagu

xu hěé naka wèé xu ěe ko tshàan q'oo koe x'ámágu
 xu hěéthěé nqùu ka téé. ¹⁸ A gha ěe xu kòo dào-
 q'ooa sa di ts'énèan bóò ne q'aua tcg'òò, a xu a gha
 máá: “Ndakam x'áé-dxoo ba kò ncēm x'áé-dxoom
 kiam khama ii?” témé. ¹⁹ A xu a kò tcúua xu koe
 tshàan tcheè, ěe xu ko kg'ae, a ko thòkase kg'ae
 ka, a ko q'au a ko máá:

“Haò, cg'ǎè i gha ii,

cg'ǎè i gha ii, haò kiam x'áé-dxoo ba.

Wèé ne ěe skepe zi tshàan q'oo koe úua ne gam koe
 qguàa,

gam di qguàan ka!

Cúim aoaram kam cg'ǎa-cg'anasekaguèa,”

ta xu méé.

²⁰ Qǎè-tcaoa tu nqáé si, oo nqarikg'aiè,

oo tcom-tcomsa tuè,

naka x'áè úu-kg'ao xao hěé naka porofiti xao
 hěéthěé e,

Nqari ba gatu domka xgàrakuan máa sia ke!

²¹ Me kò nxǎaska c'ēm moengelem qari ba ka-
 iam nxǎá-dxoom khama noom nxǎá ba ghui, a ba a
 tshàam q'oo koe xàbù tcǎa me, a máá:

“Gatagam gha ma Babilonem,

kiam x'áé-dxoo ba ma qarika xàbù tcǎaè,

a ba a gha gaia táa hòèè.

²² Ciiàn harepa cii-kg'ao ne di hěé

naka nxǎè-kg'ao ne di hěé,

naka fulutu cii-kg'ao ne di hěé

naka torompita cii-kg'ao ne di hěéthěéa

cuiskaga gaicara sáa koe kómsea hǎa tite;

i cúi xom-kg'aoan

ncēe xommè ko zi gùu zi di ga

cuiskaga gaicara sáa koe hòèsea hǎa tite;

i cuiskaga sáá koe
 gáí cgoa dis nxõás di gáí-q'ooan kómsea hãa tite.
 23 Cuiskaga i lampian di x'àan
 gaicara sáá koe x'áa hãa tite.
 Séè-kg'ao ba hëé naka séèè kos khòè sa hëéthëé
 khara
 di kg'ui-q'ooa ne
 cuiskaga sáá koe gaicara kómsea hãa tite.
 Sáá koe ko x'amágu ne khòè nea kò *dqomse* khama
 nqõómk'gai di ne kaia ne khòè ne e sa,
 zi kò *nqõóm di zi qhàò* zi wèè zi
 sari tsòòan cg'ãè ka hoàkaguè,
 24 i kò gas koe porofiti xu hëé
 naka tcom-tcomsa ne hëé,
 naka wèè ne èe nqõómk'gai koe cg'õoèa ne di c'àòan
 hëéthëé hòòse,”
 témé.

19

Kái ne khòè ne ko nqarik'gai koe Nqari ba dqom

¹ Ncëe zi gùù zi qãá q'oo koer kò khòè ne kái ne
 dis xg'aes di kg'ui-q'ooan khama xamès nxòbo sa
 nqarik'gai koe kóm, ne ko máá:

“Haleluya!

Kgoarakuan hëé
 naka x'áa ba hëé
 naka qarian hëéthëéa
 gatá òim Nqarim di i.

² Gam di xgàrakua ne tseegu a tchàno o khama.
 Kaias cg'árà-kg'ao sam xgàra hãa,
 ncëe kò nqõó ba gas di cg'áràn ka cg'ãè-cg'ãe sa.
 Gam di qãàn di c'àòà nem kabia máá sia hãa,”
 témé. ³ Ne kò gaicara q'au a máá:

“Haleluya!

Gas koe guua hãa ts'énèa ne ko chõò tamase qaò,”
témé.

⁴ Kaia xu 24 xu hěé naka kg'oo-coa xu kg'õèa hãa
xu 4 xu hěéthěéa kò cg'áé, a Nqari ba dqom, ncēe
kò x'aian dis ntcõó-q'oos koe ntcōe ba. A xu a kò
máá:

“Haleluya! Amen”

témé.

Ghùu-coam dis sée sa

⁵ Me kò nxãaska x'aian dis ntcõó-q'oos koe dòm ba
guu, a ko máá:

“Gatá dim Nqari ba dqom,
gatu wèé tu tséé-kg'ao tu Gam di tu,
gatu ēe ko q'áò Me tu,
cg'áréa tu ga hěé naka kaia tu ga hěéthěé e,”
témé.

⁶ Ra kò nxãaska khòè ne kái ne dis xg'aes khama
xam̄ kg'ui-q'ooan kóm, si tòeko tshaan di ts'oo-
q'ooan khama xam̄, naka kg'ui-q'ooan kaisa túúan
di hěéthěé e, ne ko q'au a ko máá:

“Haleluya!

X'aigam gatá dim Nqarim
ncēe Qarim wèé ba tc'ãà-cookg'aia.

⁷ Hàà naka ta qãè-tcao, naka x'ààn màà Me!

Ghùu-coam dis sée sa hààraa ke,
si Gam dis khòè sa kg'ónòsea hãa.

⁸ Thamka qgáían q'úús kò máàè,
x'áàko, a q'ano o, hãas gha ka,”
ta ne mée. (Q'úú qgáía ne kò tchàno zi tséé zi i,
tcom-tcomsa ne di zi khama.)

⁹ Me kò nxãaska moengele ba bìrí te a máá:
“Ts'ee-ts'eekg'aièa nea gane ēe séèkuan dis tc'õos

dqòda dis Ghùu-coam dis koe tciìèa ne! ta ma goá,”
témé. A ba a càù a máá: “Ncēe nea tseegu di kg'uian
Nqarim di i,” témé.

¹⁰ Ncēes gùùs kar kò nqàrè-kg'lama ba koe cg'áé,
a ra a dqòm me. Igabam kò bìrì te a máá: “Táá
ēeta hēé guu! Tsáá cgoa gar qāà ra a, naka tsáá
qōe ga ne cgoa ga hēéthēé e, ncēe ko wéé x'aè ka
Jesom ka nxàea tseegukagu ne, ke Nqari ba dqòm!
Jesom di nxàea tseegukagua nea Tc'ēem ka kúrúèa,
porofitam gha sa ke,” témé.

Q'úúm bìim dim qábì-kg'ao ba

¹¹ Ra kò nqarìkg'aian bóò i xgobekg'amsea, kar
kò q'úúm bìi ba bóò, Me kò gam dim qábì-kg'ao ba
Tcom-tcomsa a Tseegu ii ba ta ko ma tciìè. A ba
a kòo gataga tchànoan cgoa gùù zi bóò a ncōoan
kúru. ¹² Gam di tcgáía nea kò karukos c'ees khama
ii, i Gam di tciúúan koe kái cábán x'aian di hàna.
Gam koe goáseas cg'ōè sam kò úúa, ncēe ko cúí khòè
kaga c'úùèa hāa, igaba Gam cúim ka q'āaèa hāa sa.
¹³ Qáòm qgáí bam kò hàna, c'áòan koe kò tcāàèa
ba, i Gam di cg'ōèan Nqarim dim kg'ui me e. ¹⁴ Ne
kò nqarìkg'ai di ne ncōo-kg'ao ne xùri Me, a q'úú
xu bìi xu qábì hāa, a thamka qgáían hàna, q'úú
a q'ano o. ¹⁵ Kg'ám-q'ooa ba koem kò ts'éem xgàò-
dxoo ba tcg'oa, gaam cgoam gha nqōóm di zi qhàò
zi thòò-thòo ba, a ba a gha qano dim dxòm cgoa
tc'āà-cookg'ai ne, a ba a gha gōéan ko kúrúès qgáí
sa Nqarim Qarim wèém di kaia xgòàn domka náà
tòm-tom. ¹⁶ Gam dim qgáím koe hēé naka cùbia ba
koe hēéthēés kò ncēes cg'ōè sa goásea:

“X'AIGA XU DIM X'AIGA BA,
NAKA KAIA XU X'AIGA XU

DIM KAIAM X'AIGA BA,”

ta ma góásea hãa.

¹⁷ Ra kò nxãaska moengele ba bóò, me cáms koe téé-têe, a ba a kò nqarikg'ai nqáè koe ko tsãéa te zi tsará zi kaim dòm cgoa tcii, a ko máá: “Hàà, naka ta kias dqòa dis tc'òos Nqarim di sa xg'aea máá, ¹⁸ naka hàà cgàan x'aiga xu di kg'oo, cgàan tc'ãà-cookg'ai xu di hêé, naka cgàan qariga xu khóè xu di hêé, cgàan bìian di hêé, naka bìi qábì-kg'ao xu di hêé, naka wèé khóèan di cgàan hêé: ãe kgoarasea ne hêé naka qãà ne hêé, cg'áréan ga hêé naka kaim ga hêéthêé di i,” tam méé.

¹⁹ Ra kò nxãaska kg'oo-coa ba hêé naka x'aiga xu nqòóan di xu hêéthêé bóò, naka gaxu di ncõo-kg'aoan hêéthêé e, xu ncõo sa xg'aea máána hãa, bìim dim Qábì-kg'aom cgoa naka Gam di xu ncõo-kg'ao xu cgoa hêéthêé e. ²⁰ Igabam kò kg'oo-coa ba qgóòè a qáé-nquuan koe tcãàè, naka tshúù-ntcõam porofiti ba hêéthêé e, ncêe kò gaam cookg'ai koe *are-aresa zi x'ái zi kúru* ba. (Ncêe zi x'ái zi cgoam kò gane ãe ko kg'oo-coam dis x'ái sa úúa hãa, a kò gam dis sere-sere sa dqòm ne qàe-qae.) Gatsara cáim tsara kò kg'òèa hãase xaoa tcãàè, salefan di c'eean karuko ðim tèbem q'oo koe. ²¹ Xu kò ãe qaúa hãa xu cg'òè, bìi ba qábiam kg'am koe tcg'oara hãam xgào-dxoom cgoa, zi kò wèé zi tsará zi gaxu di cgàan ka xg'ãakaguè.

20

1,000 xu kuri xu

¹ Ra kò moengele ba bóò, me nqarikg'ai koe guu a ko xãa, a tshàua ba koe chõò-q'oo úú tamam hãém

di xgobekg'aman qgóóá, naka kiam táù-dxoo ba hěéthěé e. ² Me kò cg'ao-dxoo ba ntcàu, gaam ěem nciím cg'ao ba, a dxāwa ii, a satana ii ba, a ba a 1,000 kurian qáé me, ³ a ba a chōò-q'oo úú tamam haém q'oo koe xaoa tcāà me, a ba a tc'amkg'aia ba koe tc'àmà-tcěekg'am, nxāasegam gha táá gaicara *nqōóm di zi qhàò zi qàe-qae* ka, i nxāakg'aiga síí 1,000 kurian nqáé. (Gaa x'aè qāá q'oo koe i ko qaase, cg'árésem gha kgoaraè sa.)

⁴ Kar kò nxāaska x'aian di zi ntcōó-q'oo zi bóò, ncěe gazi koe i kò ěe xgàrakuan di qarían máàèa ne ntcōóa-ntcōe zi. Ra kò khóè ne di tc'ěean bóò, ncěe kò Jesom ka nxāea tseegukagua hāa domka hěé, naka Nqarim dim kg'ui ba ne kòo xgaa-xgaa hěéthěé domka ko q'āe tcúúèa ne. Kg'oo-coa ba kana gam dis sere-seres igaba ne kò táá dqomà máá, a ne a kò Gam dis x'ái sa còoa ne koe hěé kana tshàua ne koe hěéthěé táá tòó cgaeè. Kg'òè ne kò, a ne a Krestem cgoa 1,000 kurian tc'āà-cookg'ai. ⁵ Ne c'ěe ne khóè ne x'óóá kò hāa ne táá gaicara kg'òè, i nxāakg'aiga síí 1,000 kurian chōò. Ncěe sa x'ooan koe tées tc'āà di si i. ⁶ Ts'ee-ts'eekg'aièa nea, a tcom-tomsa ne e, gane ěe x'ooan koe tées tc'āà dis koe hàna ne! Ncěe ne khóè ne koes càm dis x'oo sa qari úú tama, igaba ne gha Nqari ba hěé naka Kreste ba hěéthěé di ne peresiti ne ii, a ne a gha 1,000 kurian Gam cgoa tc'āà-cookg'ai.

Satana ba ko tàèè

⁷ Eè i ko 1,000 kurian nqáé kam gha satana ba gam dis qáé-nquus koe guu a kgoaraè. ⁸ A ba a gha tcg'oa a síí nqōóm di chōò-q'ooan 4 koe hàna zi qhàò zi qàe-qae, *nqōó tsara* Goge ba hěé naka

Magoge ba hěéthěé di tsara, a ncõoan xg'ae-xg'aea máá ne. Gane di nxáráse-q'ooa nea tshàam qàe di góman di nxõá-coan khama noo. ⁹ Wèém nqõóm koe ne gha qõòate, a ne a gha síi kgoara-cgae-q'oos ãe tcom-tcomsa ne di sa nxama-nxama, naka ncàm-ncamsam x'áé-dxoo ba hěéthěé e. I kò c'eean nqarikg'ai koe guu a hàà dàòà cg'õo ne. ¹⁰ Me kò dxāwam, ncēe kò qàe-qae ne ba, c'eean hěé naka salefan hěéthěé dim tèbem q'oo koe xaoa tcāàè, ncēe kg'oo-coa ba hěé naka tshúù-ntcõan dim porofiti ba hěéthěé tsara hāa koe, xu gha koaba ba hěé naka ntcùú ba hěéthěé chõò tamase thõò-thõòè.

Còo dis xgàraku sa (20:11-15)

Tcgāyas kg'òèan di sa hěé naka c'ēe zi tcgāya zi hěéthěé e

¹¹ Ra kò nxāaska kaias q'úús ntcõó-q'ooos x'aian di sa hěé naka Gaam ãe kò gaas koe ntcõe ba hěéthěé bóò. Nqõómkg'ai hěé naka nqarikg'ai hěéthěéa kò Gam hāa koe guu a bèe, a kò táá gaicara hòòè. ¹² Ra kò ãe kò x'óóa hāa ne bóò, kaia ne hěé naka cg'áré ne hěéthěé e, ne x'aian dis ntcõó-q'ooos cookg'ai koe téé-tēe. Zi kò tcgāya zi hěé naka c'ēes tcgāyas kg'òèan di sa hěéthěé xgobekg'ammè. Ne kò ãe x'óóa hāa ne ãe ne kúrúa hāa zi gùù zi koe guu a xgàràè, tcgāya zi koe i ko ma góásea hāa khama ma. ¹³ I kò tshàa-dxooan khòè ne ãe gaan koe x'óóa hāa ne tcg'òó, si x'oo sa hěé naka x'óóa ne khòè ne dis qgàì sa hěéthěé sara ãe ko gasara koe hāa ne x'óóa hāa ne khòè ne tcg'òó, me kò wèém khòè ba ãem kúrúa hāas gùùs koe guu a xgàràè. ¹⁴ Sara kò x'oo sa hěé naka x'óóa ne khòè ne dis qgàì sa hěéthěé

sara c'eean dim tèbem q'oo koe xaoa tcãàè. Si ncēe sa cãm dis x'oo si i, c'eean dim tèbem di sa. ¹⁵ Ncēè c'ēm khòèm di cg'òèan kò kg'òèan dis tcgāyas q'oo koe hòse naka góásea hãa tama, nem kò c'eean dim tèbem q'oo koe xaoa tcãàè.

**Kābam nqarikg'ai ba hēé naka
kābam nqōókg'ai ba hēé naka
kābam Jerusalema ba hēéthēé e
(21–22:5)**

21

¹ Ra kò nxãaska kābam nqarikg'ai ba hēé naka kābam nqōókg'ai hēéthēé bóò, tc'ãà dim nqarikg'ai ba hēé naka nqōókg'ai ba hēéthēéa kò nqáéa hãa khama, me tshãa ba káàraa hãa. ² Ra kò tcom-tcomsam x'áé-dxoom, kābam Jerusalema ba bóò, me nqarikg'ai koe guu Nqarim koe, a ko xõa, a ba a séèè kos khòès khama ii, t'òè qgáían gas dim khòè ba hana máána sa. ³ Ra kò kaim dòm x'aian dis ntcōó-q'oos koe guua ba kóm, me ko máá: “Bóò, Nqarim di x'áéa ne *ncēeska* khòè ne cgoa hãa, Me gha gane cgoa x'ãè. Gam di ne khòè ne e gha ii, Me gha Gaam Nqarim ga ba gane cgoa hãa, a ba a gha gane dim Nqari ba ii. ⁴ Wèém tcgáí-tshàra bam gha tcgáía ne koe tchùu, si gha x'oo sa hēé, naka tshúù-tcaoan hēé, naka kg'aeen hēé, naka thòòan hēéthēé kaà, kg'aika zi gùù zia nqáéa hãa khama,” témé.

⁵ Me kò Gaam ēe x'aian dis ntcōó-q'oos koe kò ntcōóa-ntcōe ba máá: “Bóò, wèé zi gùù zir ko kúrú zi kaba!” témé. A ba a ko gataga máá: “*Ncēes gùù sa góá tòó*, ncēe kg'uia ne tcom-tcomsa a, a i a tseegu u ke,” témé. ⁶ A ba a ko bìrí te, a ko máá: “Xg'ara i hãa!

Tí Ra Alefa Ra a, a Ra a Omega Ra a, tshoa-tshoase sa hěé naka chõò-q'oo sa hěéthěé e. Eě cáma hãa ner gha tshàan dim dòm koe guu a máa, kg'òèan di tshàan di ba, surutakagu ne tamase. ⁷ Eě ko tàà ba gha ncěe zi gúù zi q'òò, Ra gha gam dir Nqari Ra ii, me gha Tirim cóá ba ii. ⁸ Igaba ěe q'áo ne hěé, naka ěe tcom-tcomsa tama ne hěé, naka cg'ãè cau ne hěé, naka cg'õo-kg'ao ne hěé, naka cg'árà-kg'ao ne hěé, naka tsóò-kg'ao ne hěé, naka kúrú mááse di nqárian ko dqomè ne hěé, naka wèé tshúù-ntcõa-kg'aoan hěéthěé di qgáia ne gha karuko c'eean dim tēbem salefan dim q'oo koe hãa. Ncěe sa cámm dis x'oo si i.

Kabam Jerusalema ba

⁹ Me nxãaska 7 xu moengele xu, ncěe kò 7 cg'ãèan chõò di ka cg'òèa zi gàba zi 7 zi qgóóa xu ka c'ěe ba hàà cgae te a bìrí te a máá: “Hàà, nakar séèè kos khòè sa x'ái tsi, Ghùu-coam ka dxàe sa,” témé. ¹⁰ A ba a kò Tc'ēm koe séè a kaim xàbim qáòm koe úú te, a ba a tcom-tcomsam x'áé-dxoom Jerusalema ba x'ái te, me nqarikg'ai koe guua, Nqarim koe, a ko xõa, ¹¹ x'ààn Nqarim di úú a, a kò t'òès nxõás jasepere dis khama ma kaisase tcaà, q'úúse q'ám sa tcaàko nxõán q'ám khama ma. ¹² Kaim xhàrom qáò bam úúa, a 12 zi heke-kg'ám zi úúa, a ba a heke-kg'ám zi koe 12 xu moengele xu úúa, i kò gazi heke-kg'ám zi koe 12 zi qhàò zi di cg'òèan Iseraele di xu cóá xu di góáèa. ¹³ Nqoana zi heke-kg'ám zi ko cáms ko tcg'oa xòè za hàna, zi nqoana zi heke-kg'ám zi tcg'ao xòè za hàna, zi nqoana zi heke-kg'ám zi dtcèè xòè za hàna, zi nqoana zi heke-kg'ám zi cáms ko tcheè xòè za hàna. ¹⁴ Me kò xhàrom x'áé-dxoom di

ba 12 zi nxõá zi tshoa-tshoas di zi tc'amkg'ai koe tshàoèa, i kò gazi koe 12 cg'õèan hàna, Ghùu-coam di xu x'áè úú-kg'ao xu 12 xu di i.

¹⁵ *Moengelem* ncēe kò kg'ui cgoa te ba ko gautan cgoa kúrúèam qanom tc'ãò-tc'ãò cgoa di ba qgóóa, x'áé-dxoo bam kò gam di heke-kg'ámán hēé naka gam di xhàroan hēéthēé tc'ãò-tc'ãò cgoa ba. ¹⁶ X'áé-dxoo ba kò wèé 4 xòèa ba za cúíta noo, i wèé dxùukg'aia ba kò cúíta noo. Me kò gam dim qanom cgoa x'áé-dxoo ba tc'ãò-tc'ãò, i qádò-q'ooa ba 2,400 kilomitar* khama noo, i dxùukg'aia ba hēé naka cookg'aia ba hēé naka qhùria ba hēéthēé cúíta noo.

¹⁷ Me nxãaska moengele ba xhàro ba tc'ãò-tc'ãò, i kò qádò-q'ooa ba 60 mitara a†, khóèan di nxará-q'ooan ka, ncēm kò moengele ba tséékagu u. ¹⁸ Xhàro ba t'òè nxõán cgoa tshàoèa, jasepere ta ko ma tcièe e, me x'áé-dxoo ba q'ano gautan cgoa kúrúèa, a ts'óó-c'õán khama ma q'ano me e. ¹⁹ Nxõá zi ncēe x'áé-dxoom dim xhàrom gazi tc'amkg'ai koe tshàoèa zi kò wèés nxõá-qhàòs cgoa t'òè-t'òèèa. Tc'ãà dia nea kò jasepere e, i cam dian kò safire e, i nqoana dian kò kalesetone e, i 4 dian kò emerelete e, ²⁰ i 5 dian kò saretonike e, i 6 dian kò saredio o, i 7 dian kò kerisolette e, i 8 dian kò berile e, i 9 dian kò topase e, i 10 dian kò kerisoperase e, i 11 dian kò hiasinte e, i 12 dian kò ametesete e. ²¹ Heke-kg'ám zi 12 zia kò 12 xu tçaàko xu nxõá xu cgoa kúrúèa, si kò wèés heke-kg'ám sa cúím tçaàkom nxõám cgoa kúrúèa. Kaiam dàòm x'áé-dxoom xg'aeku di ba kò

* **21:16:** 2,400 kilomitar - Gerika sa ko máá: “12,000 qádò-q'ooa ne,” témé. † **21:17:** i kò qádò-q'ooa ba 60 mitara a - Gerika sa ko máá: “144 qádò-q'ooan x'òàm di khama noo,” témé.

q'ano gautan cgoa kúrúèa, a ts'óó-c'ǒán khama ma q'ám me e.

²² X'áé-dxoom koer kò tempele ba hòò tama, X'aigam Nqarim Qarim wèé ba hěé naka Ghùu-coa ba hěéthěé tsara kò Gam dim tempele ba ii khama.

²³ X'áé-dxoo ba kò x'ààn cáms di kana nxoem di ga qaa tama, x'áàkagu me gha a, Nqarim di x'àà nea kò x'ààn máà me khama, Me kò Ghùu-coa ba gam dis lampi si i. ²⁴ Zi gha *nqǒóm di zi qhàò zi gam di x'ààn koe qǒò*, xu gha *nqǒóm di xu x'aiga xu gaxu di x'aian gam koe óá*. ²⁵ I kò gam di heke-kg'áman cáim *chòò q'oo* koe tcēekg'ammè tite, ntcùúa ne gha gaa koe káà a khama. ²⁶ X'ààn hěé naka qhàò zi di x'aian hěéthěéa gha gam koe óáè. ²⁷ Cuiskaga i cúí gúú q'ano tama, kana dìím ēe sau-cgaekagu ko gúúan ko kúrú ba, kana tshúù-ntcōan ko kúrú ba gam koe tcāà tite, igaba ēe gane di cg'òèan Ghùu-coam dis tcgāyas kg'òèan dis q'oo koe góásea ne cúí ne e gha ii.

22

Kg'òèan dim tshàa ba

¹ Kam kò *nxāaska moengele ba tshàan kg'òèan di úúam tshàa ba x'ái te*, me tcāàkos nxǒás q'úús khama ii, a x'aian dis ntcōó-q'oos Nqarim dis koe hěé naka Ghùu-coam dis koe hěéthěé guu a ko ² x'áé-dxoom di dàòan x'áéan xg'aeku di koe ntcāna xōa. Si kò kg'òèan dis hìi sa wèé dxùukg'aian tshāam di koe hāa, a ko 12 tc'áróan tc'òoan di kúrú, a kò wèém nxoem ka gaa tc'áróan tcg'òó. Gaas hìis di tǒara nea kò *nqǒóm di zi qhàò zi kg'òèkagu di i*. ³ I gaicara cuiskaga cgúíkuan hāa tite. Si gha x'aian

dis ntcóó-q'oos Nqarim di sa hěé naka Ghùu-coam di sa hěéthěé x'áé-dxoom koe hãa, i gha Gam di qãàn tsééa máá Me. ⁴ Kg'áía ba ne gha bóò, i gha cg'òèa ba còoa ne koe góáse. ⁵ Ntcùú nea gaicara hãa tite, ne lampian di x'ààn hěé naka cáms di x'ààn hěéthěé ga qaa tite, X'aigam Nqari ba gha x'ààn màa ne khama. Chõò tamase ne gha x'aiga ne ii.

Jesom di hàà-q'ooa ne (22:6-21)

⁶ Me moengele ba bìrí te a máá: “Ncěe kg'uia ne tcom-tcomsa a, a tseegu u. Me kò X'aigam, ncěe porofiti xu di xu tc'ěe xu dim Nqari ba, Gam dim moengele ba tsééa tcg'òó, me síí ncěe gha qháése hàà kúrúè zi gùú zi ka Gam di qãàn x'áí,” témé.

⁷ *Me Jeso ba máá:* “Bóò, qháeser gha sencgaga síí! Ts'ee-ts'eekg'aièa baa gaam èe ko porofitan di kg'uian ncěes tcgãyas di qgóóa qari ba,” témé.

⁸ Tíía Johane ra gaar kómar ga ra a, a ra a ncěe zi gùú zi bóòa ra. A ãer ko kóm a ko bóò zi kar kò moengelem ncěe kò x'áí te ziam nqàrè-kg'am koe cg'áé, dqòm mer gha ka. ⁹ Igabagam kò bìrí te a máá: “Táá ãeta hěé guu! Tsáá khamagar ma qãà ra a, naka tsáá qõea xu porofiti xu khamaga ma hěé, naka ncěes tcgãyas di ne wèé ne èe ko kg'ui ba qgóóa qari ne khamaga ma hěéthěé e, ke Nqari ba dqòm!” témé. ¹⁰ A ba a bìrí te a máá: “Táá porofitan di kg'uian ncěes tcgãyas di tcěekg'am guu, ncěe zi gùú zi gha hàà kúrúse x'aèa nea cùú u ke. ¹¹ Eẽ ko cg'ãèan kúrú ba méém qanega cg'ãèan kúrú, nakam wèém èe cg'uriga ii ba méém qanega cg'uriga ii, naka èe ko qãèan kúrú ba méém qanega qãèan kúrú, nakam èe tcom-tcomsa ii ba méém qanega tcom-tcomsa ii,” témé.

¹² *Me Jeso ba máá:* “Bòd, qháéser gha senggaga síí, a gha Tiri surutan cgoa síí, a gha síí wèém khòè ba ãem ma tsééa hãa khamaga ma suruta. ¹³ Tíí Ra Alefa Ra a, a Ra a Omega Ra a, tc'ãà di Ra a, a Ra a còo di Ra a, tshoa-tshoase sa hěé naka chõò-q'oo sa hěéthěé e,” témé.

¹⁴ Ts'ee-ts'eekg'aièa nea gane ãe ko qgáía ne xg'aà ne, nxãasega ne gha kg'õèan dis hìis *di tc'áróan tc'õó di qarian úú*, a ne a gha heke-kg'áman koe tcãà a x'áé-dxoom koe síí ka. ¹⁵ Tchàa za i haghuan hàna, tsoòkuan ko kúrúan hěé, naka cg'árà-kg'aoan hěé, naka cg'õo-kg'aoan hěé, naka kúrúa mááseèa hãa nqàrian ko còrè ne hěé, naka wèé ne ãe tshúù-ntcõan ncàma hãa a ko kúrú u ne hěéthěé e.

¹⁶ “Tíí Jeso Ra Tirim moengele ba tsééa máá tu ua hãa, hààm gha kereke zi koe ncèe zi gúù zi ka nxàea tseegukagua máá tu u ka. Tíí Ra Tòbe Ra a, a Dafitem dir Cóa Ra a, a Ra a kaisase ko x'àar q'uu tconò Ra a thěé,” tam méé.

¹⁷ *Tcom-tcomsam* Tc'ãe ba hěé naka sèè-kg'ao sa hěéthěéa ko máá: “Hàà!” témé.

Naka ãe ko kóm ba méém máá: “Hàà!” témé.

Wèém ãe cáma hãa ba méém hàà, nakam wèém ãe ko tc'ãe ba, kg'õèan dim tshàam surutaè tama ba sèè.

¹⁸ Wèém khòèm ãe ko ncèes tcgãyas di porofitan di kg'uian komsana ba Ra ko tseeguan bìrì a ko máá: ncèè c'ãem khòèm kò c'ãe gúuan gaan koe càua mááse, nem gha Nqari ba ncèes tcgãyas koe góáèa hãa cg'ãèan càua máá me, ¹⁹ a ncèè c'ãem khòèm kò ncèes tcgãyas porofitan dis koe c'ãe kg'uian sèèa tcg'òó, nem gha Nqari ba gam di xòèan

kg'òèan dis hìis koe hěé, naka tcom-tcomsam x'áé-dxoom koe hěéthěé séèa tcg'òó, ncěes tcgãyas koe góáèa a.

²⁰ Gaam ãe ko gazi gúù zi nxàea tseegukagu ba ko máá: “Èè, sencgagar gha sí,” témé. Amen. X'aiga Tsi Jeso Tseè, hàà!

²¹ X'aigam Jesom di cgòmkuàn mée i gatu wèèa tu cgoa hãa.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b